

7md

2012 m. gegužės 11 d., penktadienis

Nr. 19 (987) | Kaina 2,50 Lt

D a i l ė | M u z i k a | T e a t r a s | K i n a s | F o t o g r a f i j a

2

Po festivalio „Kaunas Jazz“

3

Eimunto Nekrošiaus „Dieviškoji komedija“

4

„Naujosios dramos akcija '12“

5

„Vakarinė suknelė“, 1930 m.

Paroda Domicelės Tarabildienės šimtmečiui

7

Vilnius Andriaus Surgailio fotografijose

8

Gdynės kino festivalis

Žygimantas Augustinas. „Jie nusipjaudavo sau galvas“. 2012 m.

Nėra taip, kaip atrodo

Žygimanto Augustino paroda „XX amžiuje“ VDA galerijoje „Akademija“

Monika Krikštopaitytė

Žygimanto Augustino tapyba leidžia grįžti į meno kritikos pradžios (Salonų) laikus, kur Diderot aistringai rūšiavo grūdus nuo pelų (klesti vertinamoji funkcija). Lyginimais užsiimti negalėsiu, nes tai personalinė paroda, tačiau Salonų kritikai buvo aktualus tikroviškumas. Jei Augustinas tiek „vargsta“ tyrinėdamas griaučius, raumenų grupes ir jų susijungimus bei modeliavimą spalvomis, tuomet galima patyrinėti, kaip jam pavyko. Nors nuogi kūnai turi pamėkliškai pilkų šešėlių, norisi kaip Tomui netikinčiamam besti pirštu į drobę ir įsitikinti, ar kūnai neskleidžia šilumos. Kitaip tariant, tikroviškumo čia daug lyg mimezės varžybose. Tačiau jei įsijausčiau į manieringą ir reiklų Diderot toną, būtinai pareikščiau, kad pirmoje diptiko „Jie nusipjaudavo sau galvas“ dalyje smaigiamas diržo kaklas, mano galva, atrodo kiek per didelis, o pateisinimas patinimu nėra pakankamas. Mes su Diderot dar būtinai prikibume prie pilko fono, nes kokios užgaidos vedinas tapytojas atsisakytų gilumos magijos ir oro judėjimo efekto (!). Salono kontekste darbas būtų vertinamas kaip neužbaigtas. Tačiau jei

parodą žiūrėtume su modernizmo esmę aiškinusiu Clementu Greenbergu, jam, ko gero, toji pilka fono plokštuma labiausiai ir patiktų. Juk, anot jo, trimatiškumo atsisakymas ir plokštumos akcentavimas kaip tik ir yra tapybos grynumo ir gyvumo garantas. Galų gale tokia tapyba netenkintų nė vieno jų. Pirmajam vaizduojamose scenose būtų per mažai aiškumo, antrajam – per daug literatūros. Galbūt nebent portretus Diderot įvertintų kaip paveikius, žinoma, patikėdamas, kad vaizduojamasis yra gana bjauraus charakterio ir apykvailis ponulis.

Ž. Augustino kompozicijos tik primena mitologines ar alegorines scenas. Norint jas suprasti, reikia žinoti ikonografiją. Tokie kūriniai yra skaitomi kaip kodai, mat figūros (veikėjai) ir daiktai (atributai) čia dėstomi kaip raidės ar žodžiai. Nežinant daiktų ir pozų reikšmių, visa senovės tapyba su manieringais jaunuoliais, stoviniuojančiais prie krūmų, ir merginomis ant milžiniškų kriauklių liktų nebyli ir juokinga. Už tokių kitką nei realybė atstovaujančių vaizdų visuomet stovi tekstas, lyg knygos iliustracijoms. Ž. Augustino figūriniai paveikslai irgi surašyti kaip sakiniai, tačiau tai nėra visiškai žinomi antikos, religiniai ar TV

mitai, jie iš asmeninio gyvenimo. Bent jau šioje parodoje. Tiesa, tas asmeninis gyvenimas apima ir kokią nors žmonių grupę – paskutinį kartą tai buvo burlentinininkai, škart – abstraktesnis telkinys – tie, kurie mėgsta piktnaudžiauti nostalgija ir tam vartoja būtąjį dažninį laiką: „O anksčiau būdavo taip ir taip“ (atseit geriau).

Suprasdamas, kad žiūrovas be pagalbos gali daug ko ir nesuprasti, menininkas pagrindines intencijas nupasakoja dar prieš atidarymą parengtame interviu „Lietuvos žinioms“ (kalbino Mindaugas Klusas) ir pakabina jį vietoje anotacijos prie galerijos durų. Kaip užuominos talkina kūrinių pavadinimai: „Jie nusipjaudavo sau galvas“, „Vyrai geisdavo moterų“, „Daiktai būdavo vertinami“, „Veidai buvo dvasingi“, „Įrankiai buvo patikimi“, „Žmonės po darbo ilsėdavosi“, „Kancėja buvo prasminga“, „Paveikslėliai būdavo išsaugomi“, „Piešinys buvo toks pats“, „Žmonės tikėjo tvarka“. Tad šie vaizdai turi už jo esantį tekstą. O šis – aki-vaizdžiai (auto)ironiškas.

Taigi Ž. Augustinas, puikiai įvaldęs tikrovės imitavimą ir figūratyvo, kaip teksto, naudojimą, išmoko

NUKELTA | 6 PSL.

Netrūko puikių muzikų

Kelios mintys po festivalio „Kaunas Jazz“

Algirdas Klova

Kartais net nepastebi, kaip greitai bėga laikas. Šiemet atvykęs į XXII festivalio „Kaunas jazz“ koncertus, nusipirkau DVD filmą su Bobby McFerrino koncertu Kauno sporto halėje. Rodos, vos prieš porą savaičių klausėmės šio didžio muziko, o pasirodo, metai prabėgo. Puikus įrašas, gal kam pasirodys keista, bet man jis net labiau patiko nei pats koncertas gyvai. O gal čia vėlgi kaltas laikas. Šių metų pagrindinis koncertas Kauno „Žalgirio“ arenoje nesukėlė man didelių emocijų ir nesužavėjo. Tačiau pasikalbėjus su kolegomis kartais atrodo, kad nesi visiškai teisus. Manau, tokiaame festivalyje norėtusi kiek džiaziškesnio koncerto, o Lizz Wright gal geriau skambėtų kokių miesto dienų renginyje ar sporto įvykių kultūrinėje programoje. Šiaip tikrai gera dainininkė, nebloggerio valdo balsą, nors jo naudoja vos virš oktavos ribų. Popmuzika niekada per daug nesidomėjau, todėl tikriausiai ko nors ir nesupratau. Tačiau gal suprasiu po metų ar dvejų.

Kas mane festivalyje labiausiai nudžiugino? Pirmiausia, kad rimtas renginys vyksta rimtose koncertų erdvėse, tokiose kaip Vilniaus ar Kauno filharmonijų salės. Tai puiku. Žinoma, yra ir kita pusė – mažiau publikos telpa, mažiau parduodama bilietų ir kitų gėrybių, bet ir ta publika gražiai atsisijoją. Nuosta-

„David Sanchez group“

bu, kad koncertai Vienybės aikštėje sutraukia vis daugiau žmonių. Tiesa, tai nemokama erdvė, be to, ir oras buvo puikus. Nustebino ir pradžiugino „džiazuojančio autobuso“ idėja. Džiugu, kad vėl pastebima Kęstučio Lušo kūrybinė veikla, puikiai festivalyje debiutavo Daiva Starinskaitė su grupe „Keymono“, pagrindine žvaigžde, be abejonės, tapo kontrabosininko Christiano McBride'o trio. Deja, negalėjau pamatyti visų šių metų festivalio renginių, todėl trumpai paminėsiu tuos, kuriuos girdėjau ir regėjau.

Man, suprantama, visada įdomiausi muzikiniai pasirodymai, susiję su liaudišką intonacijų, motyvų, instrumentų, atlikėjų technikos

panaudojimu. Mane labiausiai sužavėjo Kauno sinagogoje koncertavęs Ori Dakari trio iš Izraelio. Patis Dakari grojimas ne tik techniškai tobulas, bet ir be galo jautrus, protingas formos atžvilgiu, gitaros tembrinis arsenalas nenuobodus ir išraiškingas. Šis muzikantas labai originaliai naudoja formos architektūną, žinoma, remdamasis keliais iš anksto susikurtais modusais ir architektūrinėmis detalėmis, tačiau labai laisvai improvizuodamas ir skatindamas tai daryti du savo pagalbininkus. Dakari repertuare susipina gili pagarba džiazui, meilė savo ir kitų šalių tradicinei ir liaudies muzikai. Ne veltui pasaulyje labai garsus muzikos eksperimentų meistras ir avangardo kūrėjas Johnas Zornas atkreipė dėmesį į šį puikų gitaristą ir savo studijoje įrašė, o 2009 m. išleido jo albumą „Entrances“.

Kitas didis menininkas, gyvenantis Niujorke, gimęs Italijoje, nors kilęs iš Indijos, – saksofono virtuožas, improvizacijos ir kompozicijos meistras Rudreshas Mahanthappa. Jo muzikoje nesunku išgirsti tradicinės indų muzikos tembrinius ir derminius sąskambius, tačiau jį taip meistriškai įpinti į džiazą ir kitos naujosios muzikos darinius, kad nelavinta ausis išgirs tik kažkokius netradicinius derinėjimus, peršančius mintį, kad čia esama delikatių egzotiškų niuansų. Paanalizavęs šį grojimą, pastebi ypatingą instrumento pūtimo būdą, charakteringą

indų ir kitiems Azijos muzikantams. Daug kas paaikškėja sužinojus, kad šis muzikas tarp koncertinių turų ir darbo su kolektyvais važiuoja į Indiją semtis įkvėpimo kūrybai.

Muzikantai, su kuriais Rudreshas Mahanthappa atvyko į Kauną, taip pat ne iš kelmo spirti. Jų muzikos laukas ir stilistinis spektras labai platus ir aktyvus. Gitaristas Davidas Gilmore'as džiazą muzikos gerbėjams gali būti girdėtas daugiau nei penkiasdešimtyje įvairių muzikantų plokštelių, bosu virtuozas Richardas Brownas ne veltui dažnai vadinamas vienu geriausių bosininkų, o būgnininko Gene'o Lake'o biografinėje – išpūdingiausias scenos partnerių būrys. Projektas SAMDHI, kurį pademonstravo šis kolektyvas, paliko didžiulį įspūdį.

Šio festivalio smogikas – nepaprastai įspūdinga asmenybė iš Suomijos, jaunas, bet labai talentingas muzikantas, trimito ir flugelhorno virtuožas, kompozitorius, aranžuotojas, prodiuseris, pedagogas, dainininkas Jorma Kalevi Louhivuori. Sunku įsivaizduoti muzikantą, kuris penktadienio naktį groja muzikiniame klube su savo uginga grupe „The Northern Governors“, šeštadienio vakare su Kauno bigbendu atlieka didžiulę, originalią naujo, rimto džiazą programą kaip solistas, o paskui bėgte pasileidžia į Vienybės aikštės sceną, kur su ta pačia žaizruojančia savo grupe tiesiog išrėkia, išdeklaruoja jaunimui stilistiškai

puikią muziką. Šio Suomijos muzikanto, *Nomme Jazz* konkurso laureato Jorma Kalevi Louhivuori koncertas Kauno filharmonijos salėje su Kauno bigbendu, sujungęs profesionalų darbą ir jaunatvišką improvizaciją, buvo tikrai didžiulis atradimas. Dar verta priminti, kad šiam laimės kūdikiui vos 27-eri. Beje, norisi pasveikinti puikiai pasirodžiusį Kauno orkestrą ir palinkėti visada turėti tokį solistą.

Na ir, be abejonės, didžiausią įspūdį paliko ypatingą profesionalumą bei muzikinį sumanumą pademonstravęs „David Sanchez group“ iš JAV koncertas Vilniuje, Filharmonijos salėje. Festivalis „Kaunas Jazz“ vilniečiams kasmet padovanoja vieną labai aukšto lygio koncertą. Šį kartą jis pranoko visus bent jau mano lūkesčius. Nuostabus instrumentų skambesys, tembrinis ir muzikinis „sukibimas“, charakteringų elementų išryškinimas, puiki muzikinė visuma. Klasiškai kantrus ir santūrus saksofonistas Davidas Sanchezas, protingai jautrus, minkšto tembro pianistas Edmondas Simonas iš Venesuelos ir įvairiauriaus bosininkas Ricky Rodriguezas sukūrė nepaprastai vientisą džiazinę visumą. Tiesiog sužavėjo muzikinės kompozicijos formos loginis konstravimas, nepaprasta tvarka muzikoje, tobulas visumos gausmas. Ačiū festivalio „Kaunas jazz“ rengėjams už galimybę tai išgirsti.

Anonsai

Vilniaus festivalis: nuo šokio panoramos iki Ennio Morricone's premjeros

Birželio 1–8 d. sostinėje vyks šešiolikštasis Vilniaus festivalis. Jo programoje numatyti septyni įvairaus žanro koncertai – nuo JAV šiuolaikinio šokio panoramos iki orkestro muzikos vakarų, nuo klasikos aukso fondo pristatymo iki kultinio italų kompozitoriaus Ennio Morricone's naujos kompozicijos pasaulinės premjeros. Festivalis šiemet skiriamas Europos festivalių asociacijos (EFA) 60-mečiui.

Per 100 festivalių visoje Europoje ir Artimuosiuose bei Tolimuosiuose Rytuose vienijančios Europos festivalių asociacijos pilnateisū nariu Vilniaus festivalis tapo 1999-aisiais, o 2009 m. surengęs EFA generalinę asamblėją Vilniaus festivalis įgijo nemažą svorį Europos kultūros politikos arenoje bei plėtojant kultūrinius ryšius su Azijos šalių festivaliais. Deimantinio jubiliejaus proga EFA generalinę asamblėją šiemet ketinama surengti Bergene, čia laukiama atvykstant beveik 200 festivalių vadovų, iškilmingoje ceremonijoje turėtų dalyvauti Norvegijos karališkosios šeimos atstovai, į asociacijos gretas ruošiasi įstoti Afrikos žemyno festivaliai. Vilniaus festivalis, suvokdamas narystės šioje asociacijoje svarbą, su džiaugs-

Vilniaus festivalis 2012

mu prisijungia prie EFA 60-mečio minėjimo ir šiųmetį festivalį skiria šiai progai.

Šešiolika metų gyvuojančio Vilniaus festivalio struktūra išlieka tvirta ir šiemet, kaip ir pagrindinis siekis – dovanoti Lietuvos publikai nekasdienių potyrių. Nors dėl objektyvių aplinkybių sumažėjo festivalio renginių kiekis, koncertų kokybės kartelės neketinama nuleisti. Septyni koncertai šiemet vyks kone padidinti, tad publikos laukia intensyvi muzikos vakarų savaitė.

Po ilgokos pertraukos Vilniaus festivalyje viešės JAV menininkai – tai žymiausias afroamerikiečių modernaus šokio trupės „Alvin Ailey Dance Company“ jaunoji karta, pasivadinti „Ailey II“ vardu, jungianti geriausių jaunųjų šalies šokėjų entuziazmą ir talentingų choreografų (Alvino Ailey'aus, Talley'aus Beatty, George'o Faisono, Laro Lubovitchiaus, Roberto Battle'o, Kyle'o Abrahamo, Thang Dao ir kt.) kūrybines vizijas. Birželio 1 d. Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre trupė pristatys choreografų Troy'aus Powello, Thang Dao ir Al-

vino Ailey'aus šokio spektaklius.

Pirmąkart Lietuvoje koncertuos Maskvos P. Čaikovskio simfoninis orkestras ir maestro Vladimiras Fedosejevas. Birželio 2 d. Filharmonijoje svečiai su pianiste Mūza Rubackyte pakvies klausytojus pasižvalgyti po rusų kompozitoriaus P. Čaikovskio muzikos lobyną: pirmoje koncerto dalyje numatytas vienas gražiausių ir bene populiariausių romantinių koncertų fortepijonui (Nr. 1 b-moll), antroje dalyje – romantinio herojaus Manfredo, kurį dar XIX a. pradžioje savo poemoje pavaizdavo lordas Byronas, inspiruota monumentali Pietro Čaikovskio simfonija „Manfredas“.

Į Vilnių grįžta publikos pamėgtas norvegų džiazas ansamblis „Brazz Brothers“. Apie šį kolektyvą rašoma, kad jo atliekamos spontanišku humoru trykstančios interpretacijos provokuoja naują požiūrį į varinius instrumentus, kad virtuozių programa harmoningai dera tradicinis ir modernūs džiazas bei įvairių pasaulio tautų folkloro aranžuotės. Birželio 3 d. koncerte Filharmonijoje ansamblio scenos partneriais

bus į džiazą pasaulį neriantys Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro muzikantai ir dirigentas Martynas Staškus.

Festivalio centre atsidurs pasaulinė premjera – tai italų kompozitoriaus Ennio Morricone's „Noktiurnas pasakalija“. Ją birželio 4 d. Filharmonijoje atliks smuikininko Sergejaus Krylovo vadovaujamas Lietuvos kamerinis orkestras ir italų fleitistas, E. Morricone's bičiulis ir bendražygis Massimo Mercelli. Virtuozų rengiamoje programoje taip pat numatyti Antonio Vivaldi ir Johanno Sebastiano Bacho koncertai bei Giedriaus Kuprevičiaus žvilgsnis į Niccolò Paganini kaprisus.

Senajai muzikai skirtą nišą šiemet festivalyje užpildys subtiliomis senosios muzikos interpretacijomis garsėjantis ansamblis iš Prancūzijos „Venance Fortunat“. Tai vienas pirmųjų kolektyvų, XX a. atgavinęs viduramžių mistika dvelkiančios muzikos kūrinius. Ansamblio nariai ne tik profesionaliai gilinasi į šimtmečių senosios muzikos atlikimo tradicijas, bet ir prieš kiekvieną pasirodymą susipažįsta su būsimos koncerto erdvės akustika, o artistų giedojimą lydi išraiškingi judesiai, tarytum perkelti iš senųjų paveikslų. Birželio 5 d. programoje „Dainuojanti viduramžių Europa“ Vilniaus Šv. Jonų bažnyčioje skambės senuose Prancūzijos, Šveicarijos, Italijos, Ispanijos rankraščiuose išlikusios XII–XVI a. giesmės.

Festivalio rečitaliui šiemet pakviestas Vokietijoje gyvenantis lietuvių solistas Almas Švilpa (bosas-baritonas). Šio dainininko talentas branginamas visose vokiškai kalbančiose šalyse, ten jį gerai pažįsta klasikos mėgėjai. Birželio 7 d. koncerte Filharmonijoje A. Švilpa teks septynis kartus persikūnyti, mat dainininkas atliks septynių kompozitorių kūrinius. Solistui talkins pianistė Audronė Juozauskaitė.

Birželio 8 d. festivalio pabaigos koncerte Filharmonijoje numatytas įspūdingas susitikimas su violončelės maestro Mischa Maiskiu. Lietuvoje paskutinįkart jis viešėjo prieš septynerius metus, 2005-aisiais, ir paliko neišdildomą įspūdį tuometinio Vilniaus festivalio publikai. Šį kartą su maestro Roberto Šerveniko diriguojamu Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru M. Maiskis grieš itin komplikuoatą, šmaikščios ironijos ir kandaus humoro sklidiną Dmitrijaus Šostakovičiaus Pirmąjį koncertą violončelei. Taip pat programoje skambės Johanno Brahmo Trečioji simfonija, neretai vadinama „bramsiškausia“ iš visų keturių šio autoriaus simfonijų, bei Juozo Pakalnio „Romantiškoji uvertiūra“, skiriama lietuvių kompozitoriaus gimimo 100-mečiui.

Visų festivalio koncertų pradžia – 19 val. Daugiau informacijos rasite interneto svetainėje www.vilniusfestival.lt.

VF INF.

Šviesūs Jūsų pragarai, Režisieriau

Eimunto Nekrošiaus „Dieviškosios komedijos“ premjera

Alma Braškytė

Komedija viduramžių ir renesanso virtosenoje nereiškė kūrinio scenai. Negana to, sunku įsivaizduoti scenai mažiau patogų veikalą už šį polifonišką sapnišką gausmą, kuriuo Dante's Alighieri valia (ar tiksliau, Dante'is paklusus diktuojančiai Valiai), Anas pasaulis prabyla į mus, saugiai tebeinančius (egzistencinių) gūžynių šiapus. Padegamoji laiko virvutė nenumaldomai trumpėja, bet neatšaukiamos pabaigos iš-tarmė, užuot skambėjusi vis grėsmingiau, mums tolydžio menčiau primena realų pašto dėžutėje laukiantį šaukimą į teismą, o vis labiau tampa vienu iš literatūrinio (ir teatrinio) pasaulio motyvų. (Nes ką gi reiškia nebetikti didžiaisais pasakojimais, jei ne atsainiu labdarai aukojančiojo mostu padovanoti juos, kaip atitarnavusius, *literatūrai ir me-nui?*)

Eimuntas Nekrošius priima savojo laiko žaidimo taisykles ir stato teatrinę „Dieviškąją komediją“. Atsako bet kokios „tikroviškumo“ sugestijos pastangos, nežengia nė žingsnio, kad „pragarišką“ garsu ar vaizdiniu sukrėstu, ištikty spektaklio žiūrovą (ką, leidžiu sau spėti, būtinai padarytų kad ir Oskaras Koršunovas). Nekrošius kuria teatrinę struktūrą literatūrinio siužeto motyvais. Knyga (konkretus, iš popieriaus lapų susiūtas daiktas masyviu viršeliu, iliustruotas) yra spektaklio ašis – du jos egzemplioriai guli ant piūpitrų avanscenoje. Personažai Dantė (Rolandas Kazlas) ir Vergilijus (Vaidotas Vilius) fiksuoja šią ašį nukreipę į knygas po didžiulį teatrinį prožektorių. Vėliau, spektakliui įsibėgėjus, berniukas Pasiuntinys (Paulius Markevičius) tampa berniuku-išnaša, kad prancštų žiūrovams tai, ką skaitytojai paprastai randa teksto komentaruose.

Mariaus Nekrošiaus scenovaizdis leidžia teatro scenai būti tiesiog teatro scena. Jos gilumoje dešinėje kybo didžiulis juodas rutulys, kurio masyvų tylos sklidiną nejudrumą provokuoja iš viršaus nuleidžiama vario skritulyje išpjauta išstijanti spiralė – į gelmę nyrančių pragaro ratų simbolis, sykiu – ir šaižiai žvangantis muzikos instrumentas. Kairėje – bronzos spalvos draperija pridengta veidrodinė sienelė, o tarpe – pagalbinės spektaklio pajėgos: pianinas su taperiu ir garso pultas, prie kurio į mikrofoną valiūkiškas merginos balsas skaito lietuviškai itališką Dante's teksto pyne. Italų kalba (kiek vėliau ir Italijos tema) tampa Nekrošiaus „Dieviškosios komedijos“ substratu, kuriame skleidžiasi (panašiai kaip „Metuose“ pagal Donelaičių – lietuviškajame substrate) grupiniai ir individualūs jau anapusbės veikėjų portretai ir siužetai.

Tačiau lemiamoji spektaklio substancija – neprograminis, savaimingas ir santūrus režisieriaus švelnumas, kuriuo persmelktas kiekvienas režisūrinis pasirinkimas. Toks Be-

atričės sceninis paveikslas, kokį matome kuriant aktorę Ievą Triškauskaitę, gali gimti tik nekalčiausioje vaikystės vaizduotėje: mergaitė baltomis pėdkelnėmis ir beveik mokyklinė suknele, gumele suveržtais plaukais. Pradedančios gimnastės judesiais suspaustomis pėdomis paduodanti vyno taure Dantėi laiminguoju žemiškojo rojaus laiku ar smuiku griežianti nevikrią melodiją jau anapus. Didelė paukštė, tupianti ant Dantės krūtinės ir nerimastingais jūrinio paukščio garsais žadinanti. Iš nusiminimo, pasimetimo, sutrikimo? Jokių dramų paviršiuje: Rolando Kazlo Dantė – kantrus sangvinikas, neužtemdomai giedra siela. Ir tik aktoriumi Kazlui žinoma, ar sunku (ir kiek sunku) tą giedrą išlaikyti.

Kazlo Dantės ir Vaido Viliaus Vergilijaus poroje jaunesnysis, mokinys, vedamasis yra Vergilijus. Visa Viliaus-Vergilijaus fizika, nickad neatslūgstanti įtampa kūne, veide ir ypatingos, įtemptos artikuliacijos kalbėsenoje, su maudžiančiais viršūkykančiomis intonacijomis, liudija nebeįsprendžiamą likimo neišbaigtumą, pakibimą nebeįsiganysimame laike. Miegas mėšlungiškai įveržtais raumenimis trumpam parvirts ant šono, sušalusio žvirblio judesiu pritraukus vieną koją – nebeatgaivinantis amžinam būdravimui pasmerktąjį poilsis. Dantės-Kazlo buvimas, net ir priešus lemtiną pusiaukelę, yra lengvesnis, skaidresnis. Jo įžanginiame monologe nenuskamba nė viena desperacijos gaida – atrodo, kad po jo plačiai išžergtomis kojomis nickad neatsivers praraja, o nevilts dar nickad nėra jam pasirodžiusi savo juodžiausiu pavidalu. Nes jis dar gyvas? Nes yra išgelbėtas krikštu? Nes buvo Beatričė?

Nevilts, juodosios pragaro koordinatės, Nekrošiaus spektaklyje nėra. Švelnusis spektaklio demingas nukenkmsina ją iki beveik vaikikiškų nusiminimo pavidalų, kurie kelia užuojautą, bet ne šurpą. Kai teatriniais pragaro ratais laksto būrelis dailiai sceniškai skylėtas skrais-Simonas Dovidauskas (Paolo), Rolandas Kazlas (Dantė) ir Beata Tiškevič (Frančeska)

Scena iš spektaklio

D. MATVEJEVO NUOTRAUKOS

tes dešimčių jaunučių aktorių (kostiumus kūrė Nadežda Gultajeva), kruopščiai ir entuziastingai atliekančių kiekvienam skirtą etudinę užduotį, aiškiai žinai, kad šito Režisieriaus pragare (o ypač skaistyklėje!) mieliai pasiliktum. Jei tik būtų leista rinktis. Būrelis pasmerktųjų sielų išibėgėja, bloškiasi į vaizdą atspindinčią sienelę, atsimušęs lekia atgal ir nepaaiškinamo impulso genamas vėl metasi ta pačia kryptimi. Bet jų veidų ir kūnų plastikoje – jokio nusivylimo, nuovargio, tik neišsibai-gianti viltis ir ryžtas pramušti galva sieną. Dar ir dar kartą.

Ir trys didžiosios pagundos, Vilkė (Godumas), Liūtas (Puikybė) ir Lūšis (Gašlybė) tėra žaidybiški studentiški etudų personažai, išsigan-dę, apgailėtini. Ką jau kalbėti apie antrajame rate vargančius įsimylėjęlius Frančeską (Beata Tiškevič) ir Paolo (Simonas Dovidauskas) – kas gali būti simpatiška už šituos meilės mokinukus, viena milžiniška linuote kruopščiai pasibraukiančius knygos apie Tristaną ir Izoldą cilutes? Visi pragaro ir skaistyklos personažai maudosi režisieriaus

užuojautoje – ir mylimojo palikta Pija (Jurgita Jurkutė), ir narciziškasis dainius, ir zakristiją apšvarinęs vagis. O kartu su jais žiūrovai. Išsirikavusi poetų ir kitų talento didžiūnų cilė demonstruoja uoliai treniruojamus (dvasinius?) raumenis ir visi sulaukia iš Dantės didžiausios pagarbos ir atsidavimo gesto – pabučiavimo į kojas. Visuotinėje linksmybėje nelieka nepabučiuota ir krėslų kojėlė.

Tik į dvasininkus žiūrima be gailėsčio – dorybės profesionalams jokių nuolaidų? Remigijaus Vilkaičio meistriškai vaidinamo popiežiaus konvulsijos pragare, aukštyn besiveržiančių ropšimasis per vargšo popiežiaus Adriano galvą bei choreografiška kardinolų mitrų iš raudonų poroloninių „sėdynių“ fiesta skaistyklėje, bejėgiškai ant vis aukštėjančio popiežiaus sosto besiropšiantis senukas, kuriam Dantė, nebeapsikešdamas graudaus vaizdo, mėgina pagelbėti, – vieni giliausiai į atmintį įsirėžiančių spektaklio vaizdinių. Sarkazmas įsisiūbuoja iki beveik vaitkiškų apimčių, bet čia Vilkaitis-Adrianas, bejėgiškai par-

virtęs, Dantės netyčia sumindyta raudono popieriaus kepure, išsirengia iš kandžių sukupoto šventiko rūbo – išsirengia visiškai, iki sielos. Ir ši transformacija, puikiai aktoriumi Vilkaičiui pavykusi, tampa vienu jautriausių spektaklio momentų.

Gal taip ir turėjo būti – kur, jei ne amžinybės akivaizdoje, laikinybės grožis šviečia ryškiausiai? Gal ir neparadoksalu, kad Nekrošiaus „Dieviškoji komedija“ tapo meilės išpažinimų arena: paprastučiame valso motyvu, jaunų aktorių jaunystės grožiui, grakščiam merginų lankstumui, santūriai brandžių aktorių brandai. Italijai. Baltiems miestų siluetais. Kūno ir sielos vienybės stebuklui, tveriančiam, regis, ir ten, kur sielos ištrūksta iš savo narvelių, tačiau nepalieka jų kaip nebereikalingų kiautų, o meilingai nešiojasi su savim anapusbės miestuose. Meilei.

Beatričės, anksti palikusios gyvųjų pasaulį, galvutės, iškirptos iš baltopopieriaus, užpildo visą sceną, paversdamos ją neišbrendama vaikikiškų prisiminimų giria. Jas surenka ir breigeliskomis rogėmis išsiveža belaiskis paštininkas. Pirmasis atsiveikinimas švelnus, o iki antrojo, finalinio, Beatričė dar ne kartą pasirodys – žais, kvies, erzins, prikaištaus, – kol kelionė per skaistyklą einant į pabaigą apsilvils skaisčiai raudoną suknelę ir bus Dantės atspėta, atpažinta iš vienintelio prisilietimo. Ir tada avanscenoje prasidės šokis, kurį teks sušokti per nedidelį, bet neįveikiamą atstumą, kojoms neatplėšiamai įaugus ir grindis. Pasipils bučiniai, kuriuos teks skraidinti oru, siūsti per pasiuntinį. Pasigirs juokas, kuris greitai virst rauda, ir Beatričė turės išieiti. Ir žemės rutulys skils perpus, ir atsivėrusio raudonai žioruojančio plyšio Dantė nebeįstengs užverti. Kąžkas atneš ir paduos jam knygą, kuri bus kaip tik tinkamo dydžio skilimui užtaisyti. Bet nuo tos akimirkos pasaulis paslėps savo veidą po milžiniška kauke.

Naujos Árpádo Schillingo teatro idėjos

„Naujosios dramos akcija '12“

Vienas pagrindinių 14-ojo tarptautinio teatro festivalio „Naujosios dramos akcija“ renginių – lietuvių publikai gerai pažįstamo vengrų režisieriaus Árpádo Schillingo vadovaujamo teatro „Krétakör“ (spektakliai „Balas“, „Juodoji šalis“, „Žuvėdra“, „hamlet ws“) pasirodymas gegužės 18 d. Nacionaliniame dramos teatre.

Árpád Schilling

Per pastaruosius trejetą metų „Krétakör“ išgyveno svarbius pokyčius. Sukūręs didžiausią tarptautinį pripažinimą pelniusią šiuolaikinę vengrų teatro grupę, Á. Schillingas netikėtai atsiskė visų savo spektaklių, trupės ir pradėjo naują ieškojimų kelią. Pasak Á. Schillingo, naujasis „Krétakör“ – tai ne tradicinis teatras, bet kultūrinė iniciatyva, o jos svarbiausias interesas – su įvairių sričių menininkais kurti inovatyvius „kūrybinės bendruomenės žaidimus“, kurie leidžia bendradarbiauti skirtingoms socialinėms grupėms. Naują „Krétakör“ ideologiją įkūnijo trejus metus kurtas projektas „Krizės trilogija“. NDA'12 pristatys dvi trilogijos dalis – filmą „JPCO.DE“ ir spektaklį „Dvasininkė“. Vakaras prasidės Á. Schillingo paskaita apie naujas „Krétakör“ idėjas ir ieškojimus.

Pasak Á. Schillingo, „projektas „Krizės trilogija“ pirmiausia aki-vaizdžiai įrodo, kad „Krétakör“ šiandien, praėjus trejiems metams po legendinio teatro iširimo, yra novatoriškos scenos meno dirbtuvės. Antra, „Krizės trilogija“ – naujo pobūdžio struktūrinis modelis. Trečia – tai talentų ugdymo programa, jungianti įvairaus amžiaus jaunos žmones ir skatinanti juos bendradarbiauti. Ketvirta – tai viešas forumas, per meną keliantis svarbius klausimus ateinančioms kartoms.

Pagaliau „Krizės trilogija“ yra išpažintis, išreiškianti mūsų asmenines baimes, patirtis, troškimus ir įsitikinimus.“

„Krizės trilogijos“ kūrimas prasidėjo 2008 m., kai Prahos kvadrienalės kuratorė Sodja Lotker pasiūlė „Krétakör“ įgyvendinti projektą 2011-ųjų kvadrienalės programai. Iš pradžių Á. Schillingas galvojo jį pavadinti „Jėzaus projektu“. Kitas postūmis buvo Miunchene įsikūrusios Bavarijos operos intendantas Nikolaus Bachlerio siūlymas režisuoti muzikinį kūrinį 2011-ųjų Miuncheno operos festivaliui. Galiausiai šiuolaikinio meno centro „Trafo“ direktorius György Szabó pasiūlė pristatyti visą trilogiją Vengrijoje.

Pirmąja „Krizės trilogijos“ dalimi tapo dokumentinis filmas – socialinis eksperimentas „JPCO.DE“. Jį Á. Schillingas kartu su jaunu kino režisieriumi Péteriu Fancsikai sukūrė ir pristatė Prahos kvadrienalėje. Pirmiausia buvusiam Čekoslovakijos komunistinio laikraščio „Rudé Právo“ pastate buvo atliktas socialinis eksperimentas. Jame dalyvavo dvylika savanorių iš skirtingų šalių, sutikę išbūti apleistame pastate dvylika dienų stebimi kamerų. Jo pagrindu sukurtas filmas pasakoja apie paauglio Balázso Gáto pastan-

gas suburti naują bendruomenę. Balázsas palieka savo šeimą ir šalį. Svetimame mieste jis pasikviečia 12 savanorių norėdamas pradėti revoliuciją...

„JPCO.DE.“ – taip vadinasi žinomo vengrų profesorius Miklóso Hadaso socialinė teorija. Ji skelbia, kad bendram tikslui susijungusių mažiausiai dvylikos žmonių stiprus vidinis ryšys gali sukurti simbolišką tryliką asmenį, per kurį pasireiškia dieviška pačios bendruomenės prigimtis. Balázso eksperimentas iš esmės yra nesėkme pasibaigęs bandymas praktiškai įkūnyti šią teoriją.

Dar prieš pradėdamas projektą „JPCO.DE“, Á. Schillingas parašė scenarijų spektakliui „Dvasininkė“. Jame pasakojama aktorės Lillos Gát (tikras spektaklyje vaidinančios vienos iš pagrindinių buvusios „Krétakör“ trupės aktorės vardas) odisėja. Ji atsiskaito teatro dėl dramos mokytojos darbo kaime toli nuo sostinės ir siekia pritaikyti naują paauglių ugdymo metodą, tačiau jos pastangos, panašiai kaip ir sūnaus Balázso, baigiasi katastrofa. Spektaklyje dalyvauja profesionalūs aktoriai ir 20 vengrų paauglių iš Rumunijos. „Dvasininkė“ buvo kuriamas Transilvanijos kaime „Krétakör“

profesionalių aktorių bendruose seminaruose su mokiniais. „Dvasininkė“ Á. Schillingui tapo šiuolaikinė parabolė: „Aktorės likimas įkūnijo tą dvilypumą, kurį šiandien jaučiu Vengrijoje ir visoje Europoje tarp viena vertus, bevaio geranoriškumo ir žmogiškumo stokojančių reglamentų.“ Projektas tapo vienu įdomiausių ir kontraversiškesniųjų šiuolaikinio socialinio teatro eksperimentų. Į Vilnių jis atvyksta tiesiai iš prestižinio tarptautinio teatro festivalio Briuselyje.

Pradėję nuo aktorės istorijos, projekto kūrėjai nusprendė suteikti jai šeimą, nes būtent šeimoje, kaip mažiausioje ir svarbiausioje visuomenės ląstelėje, atsispindi tikrasis jos paveikslas. Taip atsirado sūnus, ieškantis savo vietos gyvenime, ir psichologas vyras (trečiosios trilogijos dalies – eksperimentinės operos „Nedėkingi šunsnukai“ – herojus). Pasak Á. Schillingo, „vienas labiausiai trikdančių mūsų atradimų buvo tai, kad šeima, nors ir yra dirbtinė bendruomenė, nepaklūsta apibrėžimui. Joje glūdi kažkas, ko neįmanoma paaiškinti. Mes tai pavadiname „siela“ ir padarėme išvada, kad jos stinga ir mūsų visuomeniniame gyvenime.“

Árpád Schilling: Kas yra kūrybinės bendruomenės žaidimas?

Demokratija yra europietiškas prekės ženklas, be to, dar ir rinkos lyderis. Panašu, kad diktatūros vystosi greičiau tada, kai jų produktyvumas auga didžiuliais šuoliais, bet, viena vertus, jos sparčiai išsikvoja savo žmogiškus išteklius, kita vertus, kartu sunaikina ir savo gamtinę aplinką, ką jau kalbėti apie tai, kad jų agresyvi ekspansija priverčia kaimynus imtis tokių pat agresyvių atsakomųjų veiksmų.

Kūrybinės bendruomenės žaidi-

mas – tai prekės ženklas, apimantis žmogaus veiklą, kuri užtikrina sveikos ir teisingos konkurencijos sąlygas visiems dalyviams, vykdoma efektyviai bei žmogiškai bendradarbiaujant ir patenkina pagrindinius *Homo Ludens* poreikius. Menas, nereikalaujantis aktyviai dalyvauti ir įsitraukti, negali būti laikomas kūrybinės bendruomenės žaidimu.

Kas yra „Krétakör“?

„Krétakör“ – tai kultūrinė iniciatyva, kurios sėkmė labiausiai priklauso nuo naujų jos sukurtų kultūrinių produktų tipų, novatoriškos vadybos ir ekonominės struktūros bei plataus partnerių tinklo.

Svarbiausias „Krétakör“ interesas – kurti kūrybinės bendruomenės žaidimus, kurie dėl savo šiuolaikinių estetinių savybių ir novatoriškų metodologijų leidžia bendradarbiauti skirtingoms socialinėms grupėms, remti talentą nepriklausomai nuo socialinio-ekonominio statuso ir palaikyti socialiai sąmoningas bei atsakingas kultūrinės iniciatyvas.

Kokie yra mūsų asmeniniai siekiai?

Mes norime gyventi ir auginti vaikus visuomenėje, kurioje niekas nebando primesti savo požiūrių kitiems, o švietimas siūlo ateinančiai kartai daugybę būdų atrasti pasaulį. Iš esmės mes norime skleisti deramo nuolankumo gamtos pasauliui požiūrį, tačiau be kvailumo ar populizmo priemonių. Ryšys tarp žmonių sukuriama aplinkos estetikos ir jų protinio pajėgumo yra neįginčijamas, ir būtent todėl mes be išlygų remiame meno mokymą pradedant nuo vaikų lopšelio. Žmonės, neturintys tinkamo proporcijos pojūčio, negali išvengti nesaikingumo bet kurioje gyvenimo srityje, jie netgi gali sunaikinti vienas kitą dėl paprasčiausio neįsąmoningumo. Mokyti ir mokyti visą gyvenimą – tai mūsų filosofija.

NDA INF.

Anonsai

„Sugrįžimuose“ – vargonų virtuožas Virginijus Barkauskas

Prieš porą metų Lietuvoje koncertavęs niujorkietis Virginijus Barkauskas nustebino net pačius reikliausius vargonų muzikos žinovus. Beveik dvidešimt metų praleidęs JAV, muzikas gali jaustis daug ko pasiekęs ir galintis tai pademonstruoti tėvynėje. Kasdienis atkaklus darbas jį augino kaip atlikėją, juolab kad jautė netoliese gyvenančio vargonų virtuozo Jono Žuko dėmesį ir skatinimą. Šiandieninis jo muzikavimas prilygsta „aukštam pilotazui“, kuris buvo įvertintas koncertuojant Vašingtono, Čikagos, San Fransisko, Bostono, Baltimorės, Niujorko di-

džiausiose katedrose, o ir Niujorko Linkolno centre. Net pačius sudėtingiausius Ch.M. Widoro, Ch. Tournemiro, J. Guillou opusus V. Barkauskas įveikia be jokių techniško pastangų, puikiai perprasdamas kiekvieno instrumento galimybes. Ruošdamasis šiame koncertui, muzikas praėjusiais metais buvo atvykęs į Vilnių „išstudijuoti“ Lietuvos nacionalinės filharmonijos vargonų.

Virginijus Barkauskas studijavo Šv. Juozapo koledže Indianos valstijoje pas JAV gerai žinomą vargonininką ir kompozitorių Ph. Gehringą ir įgijo magistro laipsnį. Čia tinka prisiminti Bostone gyvenusio kompozitoriaus ir dirigento Jeronimo Kačinsko, daugiau kaip prieš dešimtmetį girdėjusio V. Barkausko vargonavimą, vertinimą, kad su-

dėtingoje programoje „buvo puikiai išlaikyta stilių įvairovės iliustracija, jų įmantri technika ir spalvų charakteristika. O jau artikuliacija – kuri daugelio vargonų solistų šlubuoja – fantastiška!“

Stebint vargonininkų atliekamų kūrinių repertuarą, kuris visada atsispindi ir vargonininko galias, jo „įdėtą“ kasdienį triušą rengiantis koncertui, matome, kad V. Barkausko dėmesys nuolat krypta į pačias ryškiausias vertybes. Jis intertuoją sudėtingiausius įvairių šalių ir epochų kompozitorių kūrinius. Jo dėmesys krypta ir į Lietuvos kompozitorių kūrybą. Būsimuose V. Barkausko koncertuose skambės J. Juzeliūno ir V. Striaupaitės-Beinarienės opusai. Kompozitorės V. Striaupaitės-Beinarienės sonata obojui ir

vargonams „Sugrįžimas“ sukurta kaip tik šiai V. Barkausko koncertinei viešnagei Lietuvoje ir nuskambės pirmą kartą. Beje, ir jau minėtas kompozitorius J. Kačinskas, ne taip dažnai „svaidėsis“ pagiriamaisiais žodžiais atlikėjams, po bostoniško koncerto ragino visus atsiliepti į V. Barkausko koncertų afišas ir nepraleisti progos pasiklausti ne tik retai skambančios virtuoziškos muzikos, bet ir kerinčio pačių galingiausių vargonų „suvaldymo“, jų galimybes pritaikant kiekvieno kūrinių savitai raiškiai. V. Barkausko vargonavimo technika – fenomenali, meninis pojūtis – neįprickaištingas. Šiuo metu V. Barkauskas yra Šv. Elžbietos bažnyčios Melvilyje, Niujorko valstija, muzikos direktorius, intensyviai dirbuojasi ir savo

privačioje fortepijono studijoje.

Gegužės 13 d., sekmadienį, 16 val. Virginijus Barkauskas vargonuos Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo mažojoje bazilikoje, iš kurios, gavęs JAV vyskupų konferencijos stipendiją, išvyko ten studijuoti. Gegužės 15 d., antradienį, 19 val. V. Barkausko koncertas Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje užbaigs XIV tarptautinį muzikos festivalį „Sugrįžimai“. Skambės J.S. Bacho, J.L. Krebso, L. Vierne, Ch. Iveso ir kitų kompozitorių kūrinių, taip pat jau minėti lietuvių kompozitorių opusai. Kaip ir prieš porą metų, vargonininko partneriais bus operos solistas Liudas Norvaišas ir obojininkas Robertas Beinarnis.

LMRF INF.

Dar nepakankamai pažįstama

Apie Domicelės Tarabildienės fotografijų parodą „Prospekto“ galerijoje Giedrę Jankevičiūtę kalbina Laima Kreivytė

Lygiai prieš 10 metų ištraukei į dienos šviesą Domicelės Tarabildienės fotografijas. Su dailininkės sūnumi Rimtu Tarabilda rengei jos fotografijų parodą 90-mečio proga. Nedidelė parodėlė „Nematyta ir nepažįstama Domicelė Tarabildienė“ (tada tik artimieji žinojo apie jos fotografiją) sutraukė nemažai smalsuolių į Lietuvos dailininkų sąjungos parodų salę. Paskui paroda buvo rodoma Nacionaliniame M.K. Čiurlionio dailės muziejuje Kaune ir liko jo rinkiniuose. Ši kolekcija vėliau gerokai pakeliavo ne tik po Lietuvą, bet ir po pasaulį. Dabar paroda, tiesa, kiek kitoki, išplėsta, pavidalu vėl grįžo į Vilnių ir dailininkės 100-mečio proga rodoma Fotomenininkų sąjungos galerijoje Gedimino prospekte. Kaip manai, kiek toks pakartojimas prasmingas?

Na, sociologai sako, kad kartos keičiasi kas septynerius metus. Taigi Vilniuje jau atsirado gana daug žmonių, kuriems Tarabildienės nuotraukos bus naujiena. Be to, kita vieta visada suteikia naują kontekstą tiems patiems kūriniams. Apskritai manau, kad sumanymas puikus, nes Lietuvos dailininkų fotografijos vis dar nesame pakankamai ištyrę, o Tarabildienės paroda, nepaisant visiško jos akontekstualumo, o gal kaip tik dėl to, galėtų paskatinti tokio tyrimo rimtai imtis. Kita vertus, sutikčiau, kad šiandieniam žiūrovui pristatyti įvairiauriaunį Tarabildienės talentą geriausia būtų per fotografijas. Juk grafika ir knygų iliustracijos – sritis, kuriose dailininkė dirbo daugiausia, – reikalauja specialiai pasiruošusio žiūrovo. Tokių žmonių pas mus maža. Vis dėlto aš gal ir fotosalone, fotografijų parodos fone būčiau pastačiusi bent vieną vitriną su 7-ojo dešimtmečio Tarabildienės vaikų knygų iliustracijomis, kurioms, greičiausiai paskatinta sūnaus Arūno kūrybos, ji taikė aplikacijos techniką: pieštinius ir iš spalvoto popieriaus gabaliukų sukomponuotus vaizdus derino su nuotraukų iškarpomis. Iliustracijos Kosto Kubilinsko knygelei „Draugystės eglutė“ (1965), o dar labiau Anzelmo Matučio „Miško cirkui“ (1969) rodo, kad ją intriguvo 7-ojo dešimtmečio modernizmo idėjos, ir atgaivinusios Tarabildienės susidomėjimą fotografija. O gal tas susidomėjimas net nebuvo dingęs, tik sąlygos neleido jam skleistis? Kai aplinkybės tapo vėl palankios, Tarabildienė, nors jau visiškai kitais keliais, grįžo prie jaunystės eksperimentų su fotovaizdais. Atrodo, kad per daug įsileidau komentuoti tai, ko parodoje nėra, o juk kalbame apie konkretų reiškinį – šiuo metu veikiančią parodą „Nosis laikui“. Parodos vardas perimtas prafrazuojant fotografijos „Nosis mėnuliui“ pavadinimą, kurį, kiek pamenu, būtent tu davei vienam iš anojų parodoje rodytų Tarabildienės fotomontažų. Nepamiršai tos fotografijos; prista-

tei ją vėl, regis, praėjusiais metais parodoje „Išsikūnijimai“ Vilniaus grafikos meno centro parodų salėje.

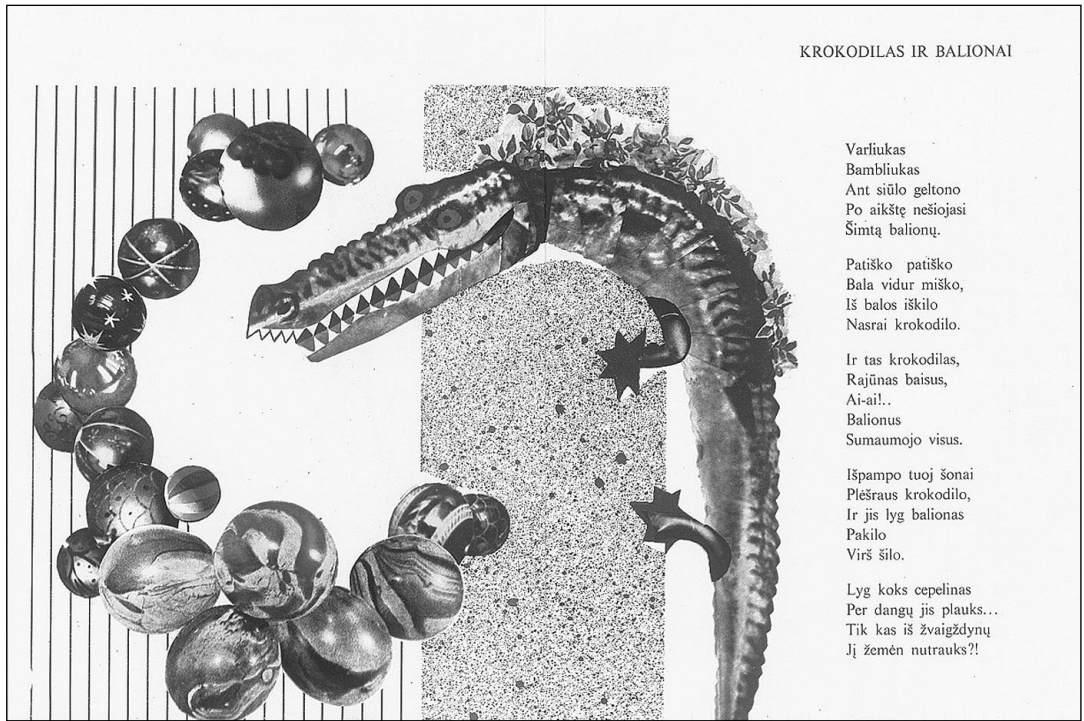
Džiaugiuosi, kad pavadinimas prilipo ir kad sėkmingai anos parodos atradimai kaskart naujai pritaikomi. O ką nauja tu atradai Tarabildienės 100-mečio fotografijų parodoje?

Pagrindinis dabartinės parodos kuratorius buvo dailininkės sūnus Rimtas Tarabilda, kartu dirbau ir aš. Jis praplėtė pristatomą nuotraukų kolekciją šeimos istorijai svarbiais vaizdais iš Jočiūnų kaimo, kuriame gyveno Tarabildienės tėvai, t.y. Rimto seneliai, ir kur Tarabildienė, tuomet dar Tarabildaitė, leisdavo vasaros atostogas. Suprantu Rimto jausmus, tačiau, mano nuomone, šis sumanymas nėra labai vykęs, nes iš Jočiūnų nuotraukų ne Tarabildų šeimos nariui įdomios tik tos, kuriose užfiksuota improvizuota Tarabildienės fotostudija arba pats jos darbo procesas, leidžiantis nustatyti, kaip ji gaminosi fotografikos žaliavą – vaizdus, kuriuos paskiau fragmentuodavo ir perkomponuodavo. Kitos nuotraukos be vaizdinio ar tekstinio komentaro „neveikia“ ir tai nėra gerai. Dar man užkliuvo keletas fotografijų iš Kauno Vilijampolės. Matyt, norėta parodyti, kad Tarabildienė pro savo kameros objektyvą žvelgė į aplinką ir kraštotylininkės žvilgsniu,

Domicelė Tarabildienė. „Laumžirgis“. 1931 m.

tačiau kai kurie atspaudai, pavyzdžiui, viena iš dviejų nuotraukų su gatvės grindėjais, yra tiesiog nepavykę kadrai, kuriuos fotografai paprastai naikina. Jokio meno juose nematau, tik nesėkmę, kurios eksponuoti nėra jokios prasmės. Kita vertus, labai džiaugiuosi, kad šįkart Rimtis padarė tai, kam nepasidavė įkalbamas mudviem bendradarbiaujant. Jis atspaudė kelias serijas fotografijų, kurios atskleidžia Tarabildienės darbo „virtuvę“: rodo, kaip ji rinkosi ir pažymėdavo reikalingą kadro fragmentą, paskiau jį komponuodavo derindama su kitomis detalėmis ir pan. Tiesa, nuo-

Domicelė Tarabildienė. Iliustracijos Anzelmo Matučio knygelei „Miško cirkas“. 1969 m.

traukos gaminimo procesas galėtų būti pristatytas labiau artikuliuotai, paroda būtų tik paveikesnė. Pavyzdžiui, programinės „Nosies mėnuliui“ variantai galėjo atsiverti greita. Man šitie dalykai iš karto atrodė verti dėmesio, bet Rimtis, pats būdamas dailininkas, laikėsi kitos nuomonės: viešai rodytinas tik galutinis kūrinių variantas, o visi „juodraščiai“ lieka „už kadro“. Kitaip nepagarbu. Dabartinė jo pozicija liudija, kad kintanti mūsų parodų rengimo prak-

bildienės fotografijų unikalumas, bet niekas nekėlė klausimo, o kas dar dirbo panašia linkme, kas galėtų užkrėsti fotografavimo bacila jaunutę meno mokyklos mokinę? Prieš dešimtmetį mėginimai sieti Tarabildienės pomėgį su jos bendramokslinių Vaclavo Kosciuškos ir Veronikos Šleivyčės fotografavimu, gretinti jos darbus su išlikusiomis Olgos Dubneckienės-Kalpokieneš nuotraukomis, darytomis jos vyrų, skambėjo hipotetiškai, nes turima informacija buvo pagrįsta gandai ir minėtų autorių palikimo nuotrupų pažinimu. Tačiau per tą laiką paskelbta nemažai naujų duomenų iš Lietuvos fotografijos istorijos. Šiuo atveju svarbu prisiminti, kad Kupiškio muziejuje tyrinėtą Veronikos Šleivyčės fotoarchyvą (Ieva Burbaitė, Agnė Narušytė), Maironio lietuvių literatūros muziejus parengė ir išleido Petro Babicko archyvus, 2011 m. surengta ir dar tebeveikia Olgos Dubneckienės-Kalpokieneš paroda Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje, o Lietuvos dailės muziejuje eksponuoti Vaclavo Kosciuškos fotografijų atspaudai, kurių didžioji dalis reprodukuota parodos kataloge ir yra prieinami nemačiusiems pačios parodos. Pagaliau 2010 m. Nacionalinėje dailės galerijoje surengta didžiulė išsami Vytauto Kairiūkščio ir jo meninės aplinkos palikimo apžvalga, pristačiusi jo fotomontažus. Štai jums ir atsakymas, iš kokio lizdo pati didžiausia fotografavimo bacila pasiekė Tarabildaitė-Tarabildienę.

Nenusižengiant istorinei tiesai Tarabildienės fotografiką būtų galima eksponuoti Kairiūkščio ir jo aplinkos kūrybai skirtoje parodoje, nes Tarabildienės bičiulis ir fotografinių seansų partneris Vaclovas Kosciuška tikrai buvo vienas tų žmonių, kurie ją sudomino fotografijos raiškos galimybėmis, manau, supažindino ir su Kairiūkščio aplinkos meninėmis idėjomis. Gaila, kad Domicelės Tarabildienės 100-mečio parodos rengėjai tam tikra prasme

parodė „nosį“ laikui, ignoruodami ir andainykštį, ir šiuolaikinį Tarabildienės fotografijų kontekstą.

Man buvo įdomu parodoje pasižvalgyti po menininkės gimtąsias vietas, jos kūrybos virtuvę, tačiau kartu susidarė įspūdis, kad norėta parodyti kuo daugiau kasdienių kadru, tarsi specialiai neišskiriant meninių eksperimentų. Daug dėmesio skirta kaimui, o miesto kultūra (ypač kelionių po Italiją ir Prancūziją kadrai) į parodą nepatenka. Nors savo fotografikoje Tarabildienė kaimo aplinką modernizuoja – iškerpa save iš šeimyninės nuotraukos, vietoj sodybos fone nupiešia žvaigždes ir lėktuvus. Ar toks romantizuotas tradicinio etnografinio žvilgsnio akcentavimas šioje parodoje nenustelbia drąsių modernizacijos idėjų, conceptualaus vaizdo konstravimo, kuriuo pasižymi geriausi Tarabildienės fotomontažai?

Toks buvo parodos rengėjų pasirinkimas, išreiškiantis jų kartos santykį su XX a. kultūros paveldu, nors man, kaip ir tau, už apsilankymų pas tėvus fiksuojamą įdomesnę Tarabildienės pastangos atitrūkti nuo kaimo realijas perteikiančios fotografijos, jos mėginimai pagauti modernizmo dvasią, išmokti jo kalbą, pasijusti jei ne Vakarų kultūros kūrėja, tai bent jos vartotoja. Tuo požiūriu, be abejo, labai reikšmingos Paryžiaus ir Italijos fotografijos, nors kelionėse po Europą fotoaparato mygtuką, atrodo, dažniau spausdavo ne Domicelė, o jos vyras Petras Tarabilda.

Puiku, kad spėjome pasikalbėti iškart po parodos atidarymo. Dabar mūsų skaitytojai turės laiko patys įvertinti Tarabildienės fotografijas ir kuratorių poziciją.

Paroda veikia iki gegužės 26 d.

„Prospekto“ galerija (Gedimino pr. 43)
Dirba antradienį–penktadienį 12–18 val.,
šeštadienį 12–16 val.

Nėra taip, kaip atrodo

ATKELTA IŠ 1 PSL.

būti istorinių stilių mišrūnu. (Panašų mišrumą bandžiau imituoti savo manieringa teksto pradžia.) Kam jam to reikia? Negi tik dėl gero pokšto? Nemanau.

Plika akimi matyti, kad Ž. Augustino darbuose yra daug neigimo (kurį imituoti irgi mėginu tolimesnio teksto struktūra). Akivaizdžiausiai tai regima autportretuose – subjaurintas, deformuotas veidas virsta grimasa. Nors net keliuose interviu menininkas tikina, kad save vaizduoti paprasčiausiai patogiau ir už to niekas neslypi, kad ir kokia būtų tokio pasirinkimo tiesa, jis prieš veidrodį ar atvaizdą praleido daugybę seansų. Valandų valandas. O savivaizdis, kad ir kaip žiūrėsi, nėra tiesiog vaizdas. Kitaip tariant, tai Ž. Augustino savęs neigimo vidinis portretas. Tačiau ar taip jau svarbu menininkui išreikšti savo vidinius kompleksus? Nemanau.

Sprendžiant iš gebėjimo labai tiksliai atkurti tikrovę, menininkui, regis, turėtų rūpėti realybės tiesa, tačiau visi jo darbai tik stiprina jausmą, kad nėra taip, kaip atrodo. Tai atvirksčia vaizdo kultui apskritai, kad ir kurią epochą paimtum. Pagražinti žmonės savo atvaizdu nori įtikinti, kad tai yra tikrovė, o Ž. Augustinas pabjaurinęs atvaizdą ir painiodamas vaizdų sistemas atkerta, kad tai tik vaizdas, su juo galima daryti, ką tik nori, vaizdas tik atrodo (o ne yra), ir nieko daugiau. Kaip ir toji parodoje kritikuojama nostalgija, kurią menininkas vadina savęs apgaule. Ž. Augustinas savo chaotiška tvarka sukonstruota vaizdinija sėja abejonę atvaizdo galia. Jei norite – ideologija. Ir čia įvyksta dar vienas paradoksalus pokštas: realizmas – vienas iš labiausiai pagirtų ideologinių režimų priemo-

nių... Ž. Augustino realizmas atsiskaido prieš jo vertintojus. Ir neigėjus. Pačiu tikroviškiausiu stiliumi jis ardo (pasi)tikėjimą vaizdu. Galbūt menu ir vaizdu galima siekti vidinės ar kitokios tiesos, nuoširdumo, gelmių, bet juo lygiai taip pat galima ir meluoti, žeminti(s), manipuluoti. Mums bet kokį realizmą smurto smarve vis dar apkrečia sovietinis realizmas. Tačiau Ž. Augustinui tas atspalvis kuo puikiausiai tinka jo niekšingame dekonstrukcijos darbe siekiant (turbūt) visuotinio išblaivimo.

Kad ir kitaip nusako savo intencijas menininkas, kritikas visuomet turi teisę vardinti savo išvelgiamas konotacijas (tai, kas pasisakė netyčia). Manau, kad (pasi)tikėjimo vaizdu griovimui labai praverčia ir Ž. Augustino kūno traktuotė, ir „nugrotų“ personažų (arba pozuotojų) pasirinkimas.

Visi jo vaizduojami kūnai turi barokiškai pritvinkusio mėsingumo. Toji mėsa atrodo maudžianti, skaudanti, su netolygiomis kraujagyslėmis ir išpurtusiais audiniais. Ji la-

Žygimantas Augustinas. „Paveikslėliai būdavo išsaugomi“. 2010–2011 m.

bai arti maitos. Tokie ambivalentiški frankenšteinai – nei gyvi, nei mirę – irgi klįbina tikrovės supratimą.

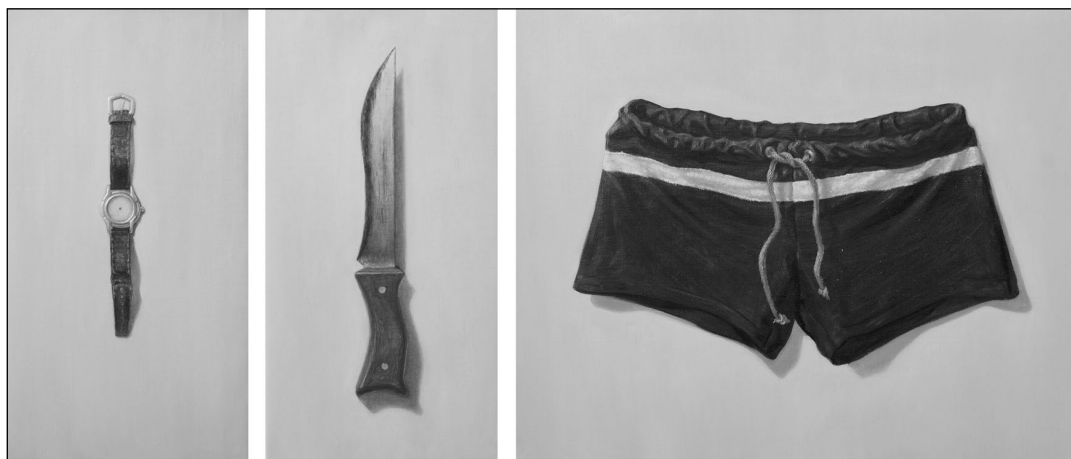
Dažnas Ž. Augustino personažas – buvęs boksininkas, jau dešimtį metų Vilniaus dailės akademijos pozuotojas Vladimiras. Baigusiems

akademiją jis iki skausmo pažįstamas. Buvęs karaliumi, vargeta ar nesuskaičiuojamą kartų – tiesiog „vyro aktu“, čia jis vaizduojamas boksininko stovėsenoje ir apvyniotais kumščiais, tačiau net vaikui aišku, kad boksininkas iš jo jau nebe koks.

Joks valdovas turbūt nėra tiek kartų atvaizduotas, anei savo atvaizdo besotis Jonas Basanavičius. Vladimiras yra tarsi išsemtas ežeras, išvogtos sielos indėnas bežadžio veido ir tuščių akių. Jis yra gryniausias įrodymas, kad vaizdavimas nėra tiesos vieta, o tik gaminama viena iš žiūrėjimo (ir pozavimo) versijų.

Žygimantas Augustinas savo kūryba griauja (pasi)tikėjimą ir pačia menininko figūrą. Šiame kontekste kūrėjas nebeatrodo kaip magas ar išminčius, pranašas ar mediatorius. Ir teisingai daro! Tikra tiesa, kad kaip ir mene, taip ir ant žemės, – visi įvairūs. Keista tik tai, kad susibjaurėjimas paryškina meninius ir asmeninius (moralinius) paties Ž. Augustino privalumus.

Paroda veikia iki gegužės 12 d.
„Akademija“ (Pilies g. 44 / Latako g. 2)
Dirba pirmadienį–šeštadienį 12–18 val.

Žygimantas Augustinas. „Daiktai buvo vertinami“. 2012 m.

Didelio vaiko pasakos

Alono Štelmano paroda „Aušros belaukiant“ Lietuvos dailininkų sąjungos „Pamėnkalnio“ galerijoje

Kristina Stančienė

Kai kuriuos savo drobių herojus tapytojas Alonas Štelmanas vadina „mėnulžmogais“, nes jie yra su mėnulio pjautuvais vietoje galvų. Kitų galvos atrodo kaip taisyklingi apskritimai. Senesniose jo darbuose aptinkame dar vieną panašų tipažą – savotišką „širdažmogį“... Tai irgi antropomorfiška būtybė, primenanti vulgaris mokyklinių suolų, viešų sienų ir patvorių tepliones. Tik ji neperverta meilės strėle, o primena gyvą sutvėrimą, piktą žmogiškumą – agresyvi, kenčianti ir užkrečianti savo kančia ir įsiūčiu.

Čia kaip tik laikas tarti, kad Štelmano tapyba – neblogas jaunesnės lietuvių tapytojų kartos pavyzdys ta prasme, kad žvelgdami į jo darbus galime raidę po raidės sudėlioti XX a.

pradžios ekspresionizmo ir jau mūsų laikams artimesnio naujųjų laikinių judėjimo „abėcėlė“: aitrus koloritas, gestiška tapysena, „skurdi“

kompozicija, gėla, kartėlis, baimė, sumišimas. Ji sukelia daug emocijų – nuo pasidarymo iki kreivos šypsenos – ir ilgai neužsimiršta.

Alonas Štelmanas. „Kraujo broliai I“. 2011 m.

J. LAPINIO NUOTR.

Taigi, savo „žmogiškuosius“ veikėjus Štelmanas keistai redukuoja, supaprastina – iš figūrų drobėse telieka pagaliukai, šakaliukai, apskritimai – visai kaip schematiški atvaizdai kelio ženkluose. Tačiau dėl to vaizdas jo darbuose netampa dekoratyvus. Greičiau – keistai neurotiškas, psichodelinis, erzinančiai vaikiškas. Tiksliausia būtų sakyti – infantilus. Juk šitai vadiname suaugusiojo, niekaip neišaugančio iš vaikiškos pasaulėjautos, būseną, arba charakterio savybę. Štelmano kūrinių nuotaiką sustiprina ir riebiai tepamas dažas, tarsi šviežiai išartas laukas banguojantis paveikslų paviršius, o ir aitrus, „nuodingas“ koloritas – visi tie įvairaus intensyvumo violetai, geltoniai, drąsiai tepama begėdiškai rožinė. Įspūdis toks, tarsi ant braškių ledų šliūkš-

telėtume buteliuką ricinos... Darniai čia veikia ir antropomorfiuoti daiktai (kaip pinkfloidiskai žygiuojantys kirvukai, buteliai, elektros lemputės ir t.t.), t.y. artefaktai, atsidūrę kvailose, absurdiškose situacijose ir greičiausiai įkūnijantys asmenines patirtis ir nelabai malonias egzistencines situacijas.

Štelmanas yra labai išvystęs savotišką simbolių sistemą (kai kuriuos ženklus čia galime tapatinti ir su visuotinais priimtais), arba automitologiją. Štai, pavyzdžiui, mėnulis (arba antropomorfiško herojaus įsikūnijimas) čia dažniausiai yra jaunas. O juk šia tema rastume išties talmudus liaudiškos išminties įvairiausių praktiškų patarimų ir

NUKELTA | 7 PSL.

Vientiso Vilniaus vizija

Andriaus Surgailio paroda „Vilnius kaip parkas. Kerša fotografija“ VDA galerijoje „Akademija“

Giedrė Nalivaikaitė

Tik užkopus galerijos laiptais atsiveria 38 platesnės ar siauresnės Vilniaus panoramos. Daugelis parodos fotografijų leidžia pažvelgti į miesto vaizdus nuo aukštesnių kalvų, stačių Neris slaitų. Tai ne pirmas kartas, kai Andrius Surgailis į miestą žvelgia iš viršaus – iš paukščio skrydžio perspektyvos žiūrėta jau cikle „Vilnius nuo stogo“. Tačiau pirmasis, kai tiek dėmesio skiriama sostinės parkams, arba miestui kaip parkui.

Parkas – paprastas ir, regis, kiekvienam aiškus reiškinys, bet žinant tik parodos pavadinimą stereotipinės asociacijos gali būti apgaulingos ir neatitikti to, ką dar pamatyti. Pirmuose keturiuose sidabro bromo atspauduose – vaizdai iš Vilniaus kapinių. Apskritai visoje parodoje kapinės, bažnyčios ar jų šventorius matome kone kas antroje fotografijoje. Darau išvadą, jog fotografą itin masina sakralios erdvės, o parką jis mato ne tik parku oficialiai pavadintose zonose, bet ir ten, kur į miestą įsiterpia gamta, kaip erdvė, skirtą meditacijai, susikaupimui ir buvimui su savimi. Stebint A. Surgailio užfiksuotus nespaltovus Vilniaus vaizdus pabūti su savimi pavyksta išties nesunkiai. Ir ne vien dėl to, kad man apžiūrinėjant parodą draugijai palaiko tik vienas pilkšvas parodos lankytojas ir platus baltas saulės spindulys, besidriekiantis per vieną sieną. Fotografijose nėra gyvų personažų. Naujai atrasti parkai nurimę, kapinės tuščios. Sunku pasakyti, kada A. Surgailiui pavyko aptikti tokį tykumą, nors žiūrint net ir į nespaltovą dangų, atrodytų, kad tai tingus pavakarys. Neužsėsti suoleliai Vilniaus

Vingio parke, dykas (net be šiandieninių buldozerių) Sereikiškių parkas, sustingęs Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų bažnyčios šventorius. Nuotraukose parkų erdvės tartum praradusios tiesioginę savo funkciją: atrodo taip, lyg nebūtų skirtos žmonėms, pramogoms, pasivaikščiavimams. Su impresionistų paveikslų įdiegta parkų vizija šie vilnietiškieji turi nedaug ką bendro. Gal tik laisvą kompoziciją ir grafiškus, žolėje medžių šakų piešiamus judrius paveikslus. Taigi parkas čia veikia ne kaip socialinė sąvoka.

Žvelgdama į kapinių panoramas, mintimis nukeliauju į Rumunijos kapines, kuriose kartą teko lankytis. Jų kelias vedė tiesiai į didžiausią miesto parką. Tą saulėtą dieną kapinių takus mindė vaikai su spalvotais balionais rankose, važinėjo dviratininkai ir vaikštinėjo porėlės. Kapinės tuomet buvo virtusios parko pratęsimu. Miestas – tai sudėtingas darinys, o jo dalys nuolat susipina, perimdamos viena kitos funkcijas, ir tai ne tik fotografo fantazija ar fikcija. Panašiai yra ir su A. Surgailio „Vilniumi kaip parku“ – istoriniai miesto parkai, erdvės panašios į parkus ir galiausiai pats Vilnius dėl fotografo atidaus žvilgsnio pastangomis kinta tiesiog akyse ir įgyja naujas prasmes.

Mažas nuotraukų formatas verčia prieiti artyn, įsižiūrėti. Tai sukuria intymų žiūrovo santykį su fotografijomis. Įdomu, kodėl maloniau iš arti spoksoti į tuščias Vilniaus panoramas, klaidžioti prisiminimais įamžintuose kraštovaizdžiuose ar tiesiog bandyti spėlioti, kuri tai Vilniaus vieta. Turbūt sąmoningai, išlaikant tą magiško ir nedalomo miesto viziją, pavadinimų nuotraukos netu-

ri. Meditaciją nutraukia ne bent erdvės poreikis, nes susiraizgiusios medžių šakos kai kur ją gerokai užgožia.

Intencija dokumentuoti parkus ir „parkus“, juolab nespaltovai (kas prideda istoriškumo atspalvio), yra tartum siekis užkonservuoti vaizdus. Atpažįstame tą patį nostalgiką žvilgsnį, norėjusį išsaugoti medinį Vilnių, medinį Kauną ir medinius Druskininkus (fotografijų ciklai išleisti knygomis). Menininkui pavyko išsaugoti pastatų atvaizdus, tačiau daugelis jų, deja, jau virto istorija. Čia peršasi ironiška analogija su senovės graikų mitu apie karalių Midą, kur viskas, prie ko tik šis prisiliesdavo, tapdavo aukso. Jei „etatinis“ nykstančių objektų fotografas susirūpino Vilniaus parkais, gal tai yra užuomina ir mums, kad nežiopsotume, jei norime, jog pastarieji nevirstų tik keršais prisiminimais...

Parodos anotacija skelbia, kad „kartu su subjektyvia miesto kaip parko vizija A. Surgailis bando priekelti ir nykstančią kalbą, siūlo sugrąžinti pamirštus jos žodžius į šiuolaikinę vartoseną“. Antra parodos pavadinimo dalis – „Kerša fotografija“ – žengia dar vieną žingsnį tradicijos link ir archajišką kalbą jungia su analogine fotografija. Tai, kad vaizdai sukurti analogine technika, – didelis privalumas – švelni, kitokia nei skaitmeniniame atvaizde šviesa užlaiko žvilgsnį keletą akimirkų ilgiau.

Taip klaidžiodama atsiduriu prie paskutinių parodos nuotraukų. Jau įpratusios prie glotnių miniatiūrinių vaizdų akys užklūna už grubaus automobilio kėbulo. Palinkstu dar arčiau – pirmame plane palikusias savo egzistencijos pėdsakus, tolumoję

Andrius Surgailis. Iš serijos „Vilnius kaip parkas. Kerša fotografija“

stačiais laiptais tiesiai į Jeruzalės bažnyčią žingsniuoją gyvos (!) būtybės. Kaip skrybėlėtas detektyvas iš nespaltovo filmo apsidairau aplinkinėse fotografijose ir užtinku dar keletą miglotų beveidžių siluetų. Jų tapatybės nustatyti nepavyksta. Nepavyksta pajauti ir gilesnio ryšio su jais, atsukusiais nugarą daiktiškam pasauliui, tyliai artėjantiems prieš sakralensnio. Pradedu abejojoti, ar fotografo Vilnius tikrai nedalomas. Gal kaip tik sakralumas ir daiktiškumas yra du jo poliai?

Miesto, kaip gyvo, daugiafunkcinio organizmo? Nelieta abejonų tik dėl vieno dalyko – A. Surgailio parkuose žmonėms vietos nėra. Tai tarsi erdvė jų mintims, žvilgsniui, meditacijai ir prisiminimų pasauliui. Andriaus Surgailio Vilnius kaip parkas – susipynęs su kitomis aplinkomis, bet vientisas ir sakralus miestas.

Paroda veikia iki gegužės 12 d.

„Akademija“ (Pilies g. 44 / Latakų g. 2)
Dirba pirmadienį–šeštadienį 12–18 val.

ATKELTA IŠ 6 PSL.

mistinių prietarų... Jo herojai dažnai veikia poromis. Kartais – didesnėmis grupėmis. Gana griežtai ir ritmiškai išdėliotos drobėje, šios figūros įgauna ir šiek tiek militaristinio agresyvumo, kartais primena mažų berniukų žaidimus žaisliniais kareivėliais ar suaugusių vyrų karines strategijas. Vienišas mėnulžmogis blaškosi tik tose kompozicijose, kur veiksmas vyksta slogiame interjere. Veikėjų lytis nedetalizuojama, bet Jos ir Jo akistata išskyla netiesiogiai – tarsi archetipinis vyriškų baimių įsikūnijimas drobę okupuoja įstriži brūkšniai – ore sklendžiančios raganos, išnyra ir bjauri, nerangi nuotaka, įsitvėrusi puokštę rausvų balionų.

Beveik visose jo drobėse stūkso keistas pastatas žioruojančiais langais ir aukštu kaminu. Jis taip pat yra simbolistiškai „sužmogintas“, gyvas, tykantis, žiūrintis, liudijantis. Ne, ne Čiurlionio „Ramybė“ ir ne josios replika. Tačiau giluminis ryšys – kaip tikėjimas gyvojoje ir negyvojoje gamtoje glūdinčiomis ga-

liomis – egzistuoja. Beje, beveik visur veiksmo scena – atviras laukas. O veiksmo laikas – naktis, prieblanda, sutemos. Mitinis, pasakiškas ir neaiškus, ribinis metas, kai galimi įvairiausi virsmai, kai į paviršių iš-

lenda šmėklos, vaiduokliai ir sielos demonai.

Jei sakytume, kad pasaulinė ekspresionizmo istorija prasidėjo gal dar nuo Matthiaso Grünewaldo ar El Greco, o Lietuvoje – nuo liau-

dies meno ir jį jautriai perteikusių „Ars“, o vėliau išsiplėtojo naujųjų laukinių bangų atliepusios „Angies“ kūryboje, Štelmano tapyba į lietuvišką kontekstą įsiterpia savaip. Jo tapybai būdinga didelė autentišku-

mo, nuoširdumo dozė, kartais – ribinė įtampa, kurią sudaro „nuodingas“ spalvynas ir sarkastiška, vaikiška frustracija, patirtys, kurias suaugęs nevalingai, o gal ir sąmoningai projektuoja „rimtame“ suaugusiųjų pasaulyje. Taip pat ir veikėjai – Štelmano mėnulžmogiai man primena vaikiškos animacijos ir knygų piešinius. Juk čia mėnulis paprastai vaizduojamas kaip geraširdis ūsuotas dėdė. Tuo tarpu Štelmano mėnulžmogis greičiausiai „atneša“ ne saldų sapnelį, o tikrą, nesusapnuotą realybės košmarą.

Rodos, šioje tapyboje nėra niko stulbinančiai naujo, stebuklingo. Tačiau kartu yra gana daug – gyvas jausmas, sukrečiantis „nuogumas“ prieš kitus ir save patį, gerai „čiuožtelėjusi“ fantazija ir atitinkami spalvų deriniai. Arba – nuoširdžios didelio vaiko pasakos apie save ir gyvenimą.

Paroda veikia iki gegužės 18 d.

„Pamėnkalnio“ galerija (Pamėnkalnio g. 1/13, Vilnius)
Dirba antradienį–penktadienį 10–18 val., šeštadienį 10–16 val.

Ekspozicijos fragmentas

J. LAPINIO NUOTR.

Maištininkai pralaimi?

Pirmieji Gdynės kino festivalio įspūdžiai

Žvilė Pipinytė

Šiemet Gdynėje ramiau – mažiau ne tik filmų, bet ir žmonių. Laikas nelabai patogus ir į Kanus susiren-gusiems kino profesionalams, ir aukštųjų ir ypač kino mokyklų stu-dentams. Festivalis prasidėjo pirma-dienį popiet ir, kai rašau šias eilu-tes, įvyko tik kelios tikros premjeros. Pirmosiomis dienomis pamatyti fil-mai jau rodyti Lenkijos ekranuose, tad dauguma festivalio svečių juos taip pat matė. Lenkai mielai žiūri savo filmus, tai liudija ir festivalio išvakarėse paskelbta žinia – Agniesz-ka Holland filmą „Tamsoje“ Len-kiroje pažūrėjo maždaug 1,3 mln. žiūrovų – daugiau nei kokį nors po-puliarų Holivudo filmą. „Tamsoje“ išlieka vienu iš pretendentu į „Auk-sinius liūtus“, kol kas dar nepama-čiau filmo, kuris jam galėtų prilygti įtaiga ar meniškumu.

„Esi Dievas“

Tačiau šiųmetinio festivalio atidarymo filmo – Leszeko Dawido „Esi Dievas“ („Jesteś Bogiem“), manau, taip pat laukia didelė sėkmė. Dawido filmo herojus – 2000-aisiais nusizudęs garsios lenkų repo grupės „Paktofonica“ kūrėjas Piotras Luszczyk, kurį visi žinojo Magiko vardu. Gana ilgą filmo atsiradimo istoriją sužinojau per spaudos kon-ferenciją. Maždaug prieš dešimt metų „Gazeta Wyborcza“ pasirodė straipsnis apie „Paktofonica“, jis įkvėpė Maciejų Pisuką parašyti scenarijų. Bet scenarijus pirma pasiro-dė kaip knyga. Perskaitęs ją, filmą panorio kurti tada jau kelis doku-mentinius filmus, tarp jų ir Lietu-voje rodytą „Barą Viktorijos stoty-

je“, sukūręs Leszekas Dawidas. Prieš tai jis dar suspėjo nufilmuoti pernai Gdynėje apdovanotą savo vaidybinį debiutą „Ki“, kurio hero-jė – naujos kartos, susiformavusios paskutiniiais dešimtmečiais ir neap-sunkintos prisiminimais apie komu-nistinę Lenkiją.

„Esi Dievas“ – ir gana tradicinis biografinis filmas, kuriame kiti du grupės nariai Rahimas ir Fokusas prisimena savo bendravimą su Ma-giko. Prieš Magiko tarsi artėjama po truputį visą filmą. Ir kartu tai fil-mas apie 10-ąjį dešimtmetį, tiksliau, apie kartą, kuri, kaip sakė pats re-žisierius, gimė maždaug tais pačiais metais kaip ir „Solidarumas“. 10-asis dešimtmetis Lenkijoje – tai ir kapi-talizmo pradžia. Ji buvo itin skaus-minga Silezijos regione, kur gyveno grupės nariai. Filmas buvo kuriamas autentiškose vietose. Per paskuti-nius dešimt metų jos, matyt, nela-

bai pasikeitė. Kad Dawidas – pir-miausia dokumentininkas, „išduo-da“ tiksliai atkurtas materialūs – daik-tai, drabužiai, televizijos laidų frag-mentai. Tai padeda geriau suprasti, kaip iš pirmo žvilgsnio ciliniai jau-nuoliai – amatų ar panašių mokykl-lų mokiniai, kuriuos gatvėje bandysi kuo greičiau aplenkti, atranda tu-rintys talentą ne tik rimuoti žodžius, juos dainuoti, bet ir perteikti tikrą-ją laiko dvasią. Nelabai išvaizdūs, nelabai plastiški vaikinai, pasirodo, sugeba žodžiais ir muzika pasakyti ir apie save, ir apie vertybes, kurių jie iš tikrųjų ilgisi. Tas vertybių ilge-sys, kurį savo tekstuose užšifruoja filmo herojai, atskleidžia netikėtą

Nauji filmai

„Velnių salos karalius“

Nuo gegužės 10 d. į kino ekra-nus išleidžiamas vienas geriausių pastarųjų metų skandinavų kino kū-rinių. Tikrais faktais paremta norve-gų režisieriaus Mariuso Holsto juosta „Velnių salos karalius“ („Kongen av Bastøy“, 2010 m.) pelnė kritikų bei žiūrovų palankumą ir buvo pripažin-tas geriausiu 2010 m. Norvegijos ki-no filmu. Jis bus rodomas „Skalvijos“ kino centre, o vėliau kino teatre „Pa-saka“.

Filmas „Velnių salos karalius“ nu-kelia į 1915-uosius, į Norvegijos Bas-tiją, dar kitaip Velnių salą. Čia vei-kia šturpus nepaklusnių berniukų

internatas – nuo visuomenės atskirti jaunuoliai auklėjami sadistinėmis me-todais. Paaugliai baudžiami psicho-logiškai ir fiziškai, išnaudojami kaip nemokama darbo jėga, tačiau situa-cija pasikeičia, kai vieną dieną į salą išlaipinamas septynioliktmetis Erlingas. Jo drąsus būdas kelia kitų berniukų pa-garbą, todėl netrukus jis susibičiuliau-ja su kitais vaikais. Saloje ima bręsti paauglių maištas.

Filmo režisierius pasakoja, kad pirmą kartą apie Velnių salą išgirdo dar augdamas. Vėliau jis nuvyko į Nacionalinį archyvą, kur sklaidydama senus dokumentus suprato, kad medžiaga tinka dramatiškam filmo pasakojimui. Anot kino kūrėjo, fil-mas Norvegijoje sukėlė šoką.

„Niekas nekvečia“

masinės kultūros aspektą. Repas padeda trims filmo personažams iš-gyventi skurdą, jokių perspektyvų nebuvimą, pirmųjų vadybininkų ap-gavystes. Bet jautriausias iš trijų draugų Magikas galų gale nebeiš-laiko skyrybų su žmona, vienvietės, gal ir priklausomybės nuo narkoti-kų. Spaudos konferencijoje dalyva-vę Rahimas ir Fokusas keliskart pa-brėžė, kad nereikia ieškoti kaltų dėl Magiko mirties, kad savižudybės at-veju niekad nebūna kaltų. Vienas didžiausių filmo pliusų – puikūs jau-nų aktorių Marcino Kowalczyko, Dawido Ogródniko ir Tomaszo Schuchardo vaidmenys. Lenkija se-niai garsėja savo aktorių mokykla, bet tokio meistriško jaunų debiutan-tų ansamblio seniai neteko matyti, juolab kad jie filme ne tik vai-dina, bet ir puikiai repuoja.

Nauja Gdynės tradicija – prista-tyti restauruotus klasikinius filmus. Kazimierzo Kutzo 1960 m. sukur-tas „Niekas nekvečia“ („Nikt nie woła“), ko gero, estetiškai radika-liausias garsiosios Lenkų mokyklos filmas. Lenkų kino istorijoje jis daž-nai apibūdinamas kaip Andrzejaus Wajdos „Pelenų ir deimanto“ anti-tezė. Filmo herojus – dar beveik pa-auglys, buvęs „Armia Krajowa“ ko-votojas – bėga į po karo Lenkijai atiduotas žemes, priklausiusias Vo-kietijai. Nedideliame miestelyje jis bando pasislėpti, pradėti naują gy-venimą, nes neįvykdė įsakymo nu-žudyti komunistą, todėl pagal AK nuostatas turi mirti pats. Mieste jis sutinka repatriantę iš Ukrainos Liu-

ciną. Bogdanas karo metais subren-do per greit, kad sugebėtų suvokti savo jausmus. Karas iš jo papras-čiausiai atėmė pirmąją meilę, jaus-mų ugdymą. Liucina bando jį išmo-kyti mylėti – filmas prisodrintas erotikos.

„Niekas nekvečia“ sukurtas ta-da, kai, pasak lenkų kritiko Tadeu-szo Sobolewskiego, „filmai buvo pro-tingesni už savo žiūrovus“. Bet paskutiniiais metais į kino moder-nizmą ir jo estetiką gręžiamasi vis dažniau (tai įrodo kad ir Larso von Triero „Melancholijos“ pavyzdys), tad jaunų žiūrovų pilnutėlė salė žiū-rėjo „Niekas nekvečia“ labai įdė-miai. Jauni filmo herojai klaidžioja po ištuštėjusį miestą (ir filmas, ir ja-me rodomas miestas primena maž-daug tuo pat metu sukurtą Miche-langelo Antonioni „Nuotyki“), o aprūpėjusios senos miesto sienos, asketiškos dekoracijos ar visai šiuo-laikiškai skambanti Wojciecho Ki-laro muzika pripildo kiekvieną kad-rą metaforiškų prasmų. Ko gero, šiuolaikiniai režisieriai išsigastų to-kio radikalaus estetizuoto vaizdo. Prieš seansą Kutzas kalbėjo, kad tai buvo antrasis jo filmas ir kad kartu su operatoriumi Jerzy Wójciku (šių metų „Platininių liūtų“ laureatu) jie siekė pasakoti pirmiausia vaizdais. Kutzas keliskart pabrėžė, kad kiekvienas trisdešimtmetis režisierius (toks jis buvo kurdamas „Niekas nekvečia“) privalo maištauti.

Pastaraisiais metais Gdynė pa-prastai itin atvira trisdešimtme-čiams debiutantams. Lenkijoje pir-

mą vaidybinį pilno metražo filmą dažniausiai kuria trumpo metražo ar dokumentiniame kine jėgas jau išbandę jauni režisieriai. Filipas Marczewskis gavo ne vieną tarptau-tinį apdovanojimą už savo trumpo metražo filmus, rodytus ir lietuviš-kuose festivaliuose. Spaudos kon-ferencijoje jis sakė, kad konkurse pristatytas jo pilno metražo debiu-tas „Be gėdos“ („Bez wstydu“) iš-plėtojo vieno trumpametražio filmo temas. Tai padaryti jį esą įkalbėjo garsus čekų režisierius Janas Sve-rakas. Filmo herojus, kurį suvaidi-no „etatinis“ šių dienų lenkų kino maištininkas Mateusz Kościusz-kiewiczzius, grįžta į gimtąjį miestą pas seserį (Agnieszka Grochows-ka), po motinos mirties atidavusią jį auklėti tetai. Vaikinas myli sese-rį, bet jis trokšta ir fizinio artumo. Sesuo vyresnė, ji suvokia, kas yra ta-bu. Ji bėga nuo jausmų taip, kaip brolis jų siekia.

Paraleliai režisierius rutulioja dar kelias linijas: vaikinui neabejinga graži čigonė Irmia, jis pats nuolat bando sugriauti sesers santykius su vedusiu neofašistu. Bet čigonų ge-tas mieste ir į politiką vis labiau besibraunantys fašistai filmui greičiau suteikia naujosios festivalinės kon-junktūros atspalvį. Tikroji drama vyksta tarp dviejų atstumtųjų – bro-lio ir sesers, kurie pasmerkti pralai-mėti. Deja, tikslų psichologinį Gro-chowskos vaidmens piešinį kartais sugriauna gana monotoniškas ar pernelyg egocentriškas Kościusz-kiewiczzius. Tačiau neabejoju, kad „Be gėdos“ apkeliaus ne vieną tarptau-tinį festivalį – „draudžiamų jausmų“ ir persekiojamų tautinių mažumų te-mos dabar itin populiarios. Kita ver-tus, Marczewskis per spaudos kon-ferenciją keliskart pabrėžė, kad nori būti pralaiminčiųjų pusėje, kad „Be gėdos“ jis norėjo pasakyti žiūro-vams, jog pernelyg lengvai teisiame kitus, nepanašius į mus, tuos, ku-riuos dažnai užgausiai pavadiname „iškrėpėliais“. Ko gero, šita lenkų kino tradicija – ginti pavargusius ir pralaimėjusius herojus – yra svar-biausia.

Gdynė, 2012 05 08

ir atkaklumas, galiausiai, – apie jauni-mo auklėjimo metodus ir jų pasekmes. „Velnių salos karalius“ turėtų su-dominti ir mačiusius švedų filmą „Blogis“ („Ondskan“, rež. Mikael Hafstrom, 2003 m.) – jaudinantį jė-gos panaudojimo ir jos funkciona-vimo visuomenėje paveikslą.

„Velnių salos karalius“ 2010 m. Norvegijos kino apdovanojimuose „Amanda“ gavo prizus ne tik kaip geriausias filmas, bet ir už geriausią garso takelį, geriausią antraci-lio vyro vaidmens atlikėją (Stellan Skarsgård).

„SKALVIJOS“ KINO CENTRO INF.

Ką sugeba televizija

Krėsle prie televizoriaus

Per žinias rodė daugia vaikų motinų apdovanojimą Prezidentūroje. Salėje buvo daug moterų ir vaikų. Vyrų televiziniškai nerodė. Gal jų nebuvo, o gal, išsiūriję ir moteris, vyrų nepamačiau. Bet reportažą kalbėjo tik moteris. Televizijos parinktos citatos atitiko valdžios nuostatas: reikia, kad vaikai liktų Lietuvoje ir dirbtų jos labui, reikia gimdyti kuo daugiau, jei šeimoje augs apie dešimt vaikų, netrukus lietuvių bus devyni milijonai. Pastarąjį skaičių ištarusi garbaus amžiaus žemaitė neabejojo savo teisu. O aš pabandžiau išvaizduoti, kas būtų, jei Lietuvoje gyventų devyni milijonai lietuvių. Pagalvojau ir išsigandau. Nes trys milijonai sugeba apšnerkšti Lietuvą taip, kad talkose šiukšles turi rinkti net Prezidentė, o devyni? Kaip juos išmaitinti, kur visus apgyvendinti? Nebent pas tautiškai nusiteikusius ir tuoktis tautiečius raginančius seimūnus. Girdėjau, kad jie turi erdvius namus.

Pasakysite, kad taip niekad nebus, todėl nereikia kreipti dėmesio į tokias kalbas. Bet sovietmečiu atsiradęs ir iki šiol išaugotas daugia vaikų motinų kultas juk neatsitiktinai rodomas žiniuose kaip viena pagrindinių naujienų. Akivaizdu, kad pagyvenusios moterys, kalbančios apie tai, kad reikia gimdyti valstybei vaikus, neliečia jiems emigruoti į svetimą šalį, nesupranta, kad ne žmogus turi tarnauti valstybei, o atvirksčiai. Bet apie tai, kad reikia aukotis savo valstybei, ją mylėti ir pan., vis dažniau išgirstu iš pačių aukščiausių politikų lūpų. Jie, matyt, nemato skirtumo, ką mylėti, – tėvynę ar valstybę. Apdovanojimų motinų žodžiai – tik dar vienas taškas į populistiškus rinkimų išvakarėse. Lietuvoje nebeliko cenzūros, bet kolegos žurnalistai ir vėl pasirengę tiesti generalinę ideologinę liniją. Agituoti, žerti teigiamus pavyzdžius, rodyti kaimo močiutes ir senelius kaip neišsenkančių liaudies išminties šaltinį. Kaip ir prieš šimtą metų jie nori patriarchališkame kaimo ieškoti tautos idealų, nors kaimas vis labiau degradoja, o dauguma daugia vaikų šiuolaikinių motinų nuo pat nėščios pauglystės gyvena tik iš pašalpių.

„Apalūza“

Jau nebe pirmą šimtmetį lietuvių inteligentų idealizuojama kaimą kitaip rodo Algimanto Puipos 1979 m. filmas „Velnio sėkla“ (LTV, šiąnakt, 11 d. 23.45). Eugenijos Pleškytės, Kosto Smorigino ir Inesos Saulites suvaidintų herojų meilės trikampis filme panardintas į anaipol nešviešias ir nekilnias XX a. pradžios lietuvių kaimo realijas.

Lietuvių filmuose vaikai dažnai siejami su poetišku fantazijų pasauliu, bet komerciniame kine jie neretai tampa siaubo filmų personažais. Nicko Hammo 2004 m. filme

tą užėmė klonai. Pagrindinius vaidmenis filme, kurio nerekomenduotiau daugia vaikams motinoms (bet susirūpinusiems tautos išlikimu gal ir būtų sveika) sukūrė Robertas De Niro, Gregas Kinnearas ir Rebecca Romijn.

Nors pats mieliau rinksiuosio Peterio Jacksono 2005 m. „King Kong“ (LTK, šįvakar, 11 d. 21.15). Milžiniška beždžionė kine pasirodė 4-ojo dešimtmečio pradžioje. Tai buvo originalus, neperkeltas į kiną iš literatūros personažas. Klasikinio „King Kongo“ (jį mėgstu labiausiai)

„Karalienės sesuo“

„Klonuotasis“ (BTV, 12 d. 23.20) nužudytą aštuonerių metų berniuko Adamo tėvai kreipiasi į mokslininką, kad šis klonuotų jų sūnų. Bet naujasis Adamas laimingai gyvens iki kol jam sukaks aštuoneri. Tada prasidės tikrasis tėvų košmaras.

Scenaristas Markas Bombackas yra prisipažinęs, kad filmo sumanymas gimė, kai jo žmona buvo nėščia. Siaubo kinas nuo pat pradžių eksploatavo slapto žmogaus baimių temą. Tik dabar frankenšteinų vie-

kūrėjai Merianas C. Cooperis ir Ernestas B. Schoedsackas buvo spalvingos asmenybės. Cooperis 1919–1920 m. net tarnavo lenkų kariuomenėje pilotu (todėl toks svarbus finalinis lėktuvų pasirodymas) ir dalyvavo lenkų kare su bolševikais. 1920 m. Ukrainoje jis sutiko šilto ir šalto mačiusį karo operatorių Schoedsacką. Kartu jie kūrė dokumentinius filmus Artimuosiuose Rytuose ir Azijoje, bet išgarsėjo 1933 m. papasakoję liūdną istoriją apie iš-

mylėjusį King Kongą. Jacksoną, režis, labiau žavi Tolkienas ir naujosios technologijos, jo „King Kongas“ man pasirodė užtęstas, dirbtinai pernešytas gražus. Filme vaidina Naomi Watts ir Adrienas Brody.

Aktorius Edas Harrisas turi daug gerbėjų. Režisierius Edas Harrisas jų turi mažiau. Bet 2008 m. jo režisuotas vesternas „Apalūza“ (LTK, 13 d. 22 val.) tikrai vertas dėmesio. Apalūza – tai mažas miestelis Naujojoje Meksikoje, 1882 m. jį valdo visagalis Randalas Bregas su savo gauja. Įbauginta bendruomenė nusprendžia nugalėti prievartą. Tai turi padaryti idealistas šerifas Virdžinas Koulas (pats režisierius) bei jo padėjėjas Everetas Hičas (Viggo Mortensen). Netrukus Apalūza tampa tikru gyvenimo teatru – čia susipina tiesos, išdavystės, mirties istorijos, iš kurių ir gimė laukinių Vakarų legenda. Jeremy Ironsas ir Rence Zellweger buvo vesterno naujokai, neseniai daktarą Freudą „Pavojingame meste“ suvaidinęs Mortensenas – beveik. Prieš tai jis susitiko su Harrisu Cronenbergo filmo „Prievartos istorija“ aikštelėje.

Didžiausias filmo malonumas – atpažinimo džiaugsmas ir noras stebėti, kaip Harrisas elgiasi su klasikinio vesterno kodais, kaip žaidžia su jais: į miestą atjoja teisingumo vykdytojas; viešbutyje gaudžia salūnas; žiaurių indėnų ataka; nimfomanė našlė... Vesternas – niekad nenusibostantis žaidimas. Harrisas, matyt, nenori atnaujinti žanro, greičiau siekia sužadinti nostalgiją.

Vesterną „išrado“ amerikiečiai, kostiuminę istorinę dramą – angliai. Keturtojame dešimtmetyje pasirodęs Aleksandro Kordos „Asmeninis Henriko VIII gyvenimas“ buvo populiarus visame pasaulyje. Jo formulė – vidutinio šiuolaikinio žiūrovo suvokimui pritaikytas istorinis siužetas ir puošnūs kostiumai bei interjerai – nepaseno. Tai suprato ir debutantas Justinas Chadwickas, 2008 m. sukūręs filmą „Karalienės sesuo“ (LTK, 13 d. 00.20). Populiaros istorinių romanų rašytojos Philippos Gregory knygos pagrindu sukurtas filmo herojus – tas pats mergišius Henrikas VIII, negailėstingai kirtęs savo žmonoms galvas. Jis atsiduria tarp dviejų tarpusavyje kon-

kuruojančių seserų Boleyn – Anos ir Merės. Jas vaidina Natalie Portman ir Scarlett Johansson. Kaip viename interviu paaiškino karalių suvaidinęs Ericas Bana: „Jei bandytume seseris apibūdinti šiuolaikiškai, Ana būtų ambicinga moteris ir karjeristė, o Merė nori sukurti šeimą ir pažinti meilę.“ Kaip iš tikrųjų baigėsi ši istorija, manau, žinote. Pabaiga tikrai nepaguos tų, kurie Lietuvos gatves nukabino santuoką reklamuojančiais plakatais.

Danų režisierės Susanne Bier filmas „Geresniame pasaulyje“ pernai gavo „Oskarą“ geriausiam užsienio filmui. Pasiūriję jį supratau, kad Bier labai rūpi šiuolaikinės šeimos problemos. 2007 m. JAV ji sukūrė „Tai, ką mes praradome“ (TV3, 12 d. 24 val.) – taip pat filmą apie šeimą. Odrė (Halle Berry) ir Brajanas (David Duchovny) pora jau vienuolika metų, jie turi du vaikus, ramų, patogų gyvenimą ir, regis, numanomą ateitį. Bet Brajanas tampa prievartos auka. Po jo mirties Odrė suartėja su geriausiu vyro draugu Džeriu (Benicio Del Toro), narkomanu, kuriam prieš tai neįėjus palankumo. Prie Džerio prisiriša ir abu vaikai. Bier filmuose daug sentimentalumo ir atviros didaktikos. (Matyt, todėl jos taip nemėgsta kitas garsus danas Larsas von Trieras.) Tai – filmai žmonėms, kurie laukia, kad būtų patvirtintos jų tradicinės vertybės. „Tai, ką praradome“ sulaukė JAV kritikų pagyrimų.

Sekmadienio vakarą LTV (13 d. 21.15) tiesiogiai transliuos jau penktą „Sidabrinės gervės“ ceremoniją. Lietuvių kino akademijos nariai baigia rinkti geriausius metų filmus ir kūrėjus. Jei atvirai, nepavydžiu jiems, nes dalis finalinių nominacijų skamba kaip pasityčiojimas: rinkti geriausią iš trijų blogų filmų tikrai bjaurus uždavinys. Kita vertus, tokia yra lietuvių kino realybė ir „Sidabrinės gervės“ ją fiksuoja. Paversti tokią apgailėtiną situaciją spindinčia ir masinančia švente ne tik Nacionalinio dramos teatro salėje susirinkusiems kino kūrėjams, lietuviškam elitui ir seimūnams – tik televizijai pasiekiamas menas.

Jūsų –

JONAS ŪBIS

Kronika

Oskaro Koršunovo teatro maršrutai – nuo Vokietijos iki Sibiro

Rumunija, Vokietija, Kroatija, Lenkija, Švedija. Tokį maršrutą OKT/Vilniaus miesto teatro trupė ketina įveikti vos per mėnesį. Gastrolių maratoną pradėję aktoriai jau apkeliavo visą Rumuniją, ką tik išvyko iš Dresdeno, o jau rytoj sės prie ilgo „Dugne“ stalo Rijekos teatro scenoje Kroatijoje.

Tačiau tai dar ne visos kelionės. Lėktuvuose ir tamsiose teatrų salėse OKT trupė pralėis visą vasarą ir tik vėlyvą rudenį galės atsipūsti, kai

gastroliuoti nebeleis Oskaro Koršunovo spektaklių po atostogų išsiilgusi Lietuvos publika. Pats režisierius į gastroles vykti negali, nes šiuo metu Oslo nacionaliniame teatre Norvegijoje stato spektaklį „Peras Giuntas“ pagal Henriko Ibseno pjesę.

Balandžio pabaigoje į Rumuniją OKT išvažiavo pakilios nuotaikos: prieš mėnesį aktoriai jau buvo išbandę rumunų publiką nedideliame Transilvanijos mieste Sfintu Georgėje, kur festivalyje „Reflex“ parodytas spektaklis „Hamletas“ ir „Dugne“ žiūrovai sutiko labai palankiai. Šįkart Krajovoje ir Bukarešte rodytas spektaklis „Ištobioji ir graudžioji Romeo ir Džuljetos istorija“, o Ka-

rakalyje – „Meistras ir Margarita“ taip pat palydėti ovacijomis.

Iš karto po Rumunijos OKT keliai pasuko Vokietijos link – į „Hellerau“ teatrą Dresdeno, kur buvo parodytas O. Koršunovo spektaklis „Dugne“ pagal M. Gorkio pjesę. „Hellerau“ teatras skaičiuoja savo šimtmetę istoriją, kai buvo užsitarnavęs „modernizmo laboratorijos“ vardą. Europos intelektualai rinkdavosi į „Hellerau“ vykstančius vasaros festivalius, kur buvo kuriami nauji būdai sujungti gyvenimą, darbą ir meną. Nors pasauliniai karai buvo sustabdę „Hellerau“ veiklą, jis kartkartėmis atsinaujindavo ir nuo 2009-ųjų šiame teatre

pasirodymai vyksta ištisus metus.

Dabar „Hellerau“ siekia vėl atgauti svarbiausio Vokietijos ir Europos šiuolaikinio meno centro vardą, tad daugiausia dėmesio skiria šiuolaikiniam šokiui ir muzikai bei naujoms teatro formoms. OKT teatras parodys savo spektaklį „Dugne“.

Pradžią padaręs Vokietijoje, „Dugne“ toliau bus rodomas Mažosios scenos festivalyje Rijekoje, Kroatijoje, bei „Kontakt“ festivalyje Torūne, Lenkijoje. Po šių gastrolių aktoriai galės porą savaitių atsipūsti, nes į kelionę išvyks naujausias O. Koršunovo spektaklis „Miranda“, kuriame vaidina tik du aktoriai: Airda Gintautaitė ir Povilas Budrys.

Jų pasirodymo laukiama Bergmano festivalyje Stokholme, Švedijoje, Platonovo festivalyje Voroneže, Rusijoje, ir Shakespeare'o festivalyje Noise, Vokietijoje.

Turbūt įdomiausia kelionė laukia „Vasarvidžio nakties sapno“ kūrybinės grupės. Jų gastrolių maršrutas nusitęs net iki Sibiro platumų. Birželio viduryje spektaklis bus rodomas Krasnojarske, Ačinske ir Železnogorske.

Tad OKT/Vilniaus miesto teatro laukia karšta vasara, po kurios Vilniaus vardas skambės visoje Europoje nuo Skandinavijos iki Sibiro.

OKT INF.

<p>Parodos</p> <p>VILNIUS</p> <p>Nacionalinė dailės galerija <i>Konstitucijos pr. 22</i></p> <p>XX a. Lietuvos dailės ekspozicija</p> <p>iki 20 d. – Dainiaus Liškevičiaus paroda „Muziejus“</p> <p>Elenos Urbaitytės-Urbaitis paroda „Pasirinkimai“</p> <p>Vilniaus paveikslų galerija <i>Didžioji g. 4</i></p> <p>Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai</p> <p>Lietuvos dailė XVI–XIX a.</p> <p>Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai</p> <p>Paroda „Fecit ad vivum. Dailininkų portretai XVI–XVIII amžių Vakarų Europos graviūrose“</p> <p>iki 20 d. – tarptautinė paroda „Kryžiai yra dorybės ženklas, o Strėlė – pergalės... Sapiegos – valstybininkai, meno mecenatai ir kolekcininkai“</p> <p>Radvilų rūmai <i>Vilniaus g. 24</i></p> <p>Alfonso Motiejūno gimimo šimtmečiui skirta paroda „Spalvų kelionės“</p> <p>Taikomosios dailės muziejus <i>Arsenalų g. 3 A</i></p> <p>Paroda „Nuo mini iki maxi. Septintojo dešimtmečio mada“ (iš Aleksandro Vasiljevo Paryžiaus kolekcijos)</p> <p>„Du mados šimtmečiai“ iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos</p> <p>„Valdovų rūmų lobynas: Lietuvos ir Europos paveldo klodai“</p> <p>Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenalas <i>Arsenalų g. 1</i></p> <p>Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija</p> <p>Lietuva carų valdžioje</p> <p>Lietuvos valstiečių buities kultūra</p> <p>Kryždirbystė</p> <p>„Lietuvos diplomatinė tarnyba 1918–1940 m.“</p> <p>„Algimanto Miškinio dovana“</p> <p>Paroda „Tautodailininkės Michalinos Stancvičūtės-Počiulpienės molinukai“</p> <p>Paroda „Istoriniai Vrublevskių bibliotekos rinkiniai“, skirta Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos 100-mečiui</p> <p>Kazio Varnelio namai-muziejus <i>Didžioji g. 26</i></p> <p>K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija</p> <p><i>Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44</i></p> <p>Bažnytinio paveldo muziejus <i>Šv. Mykolo g. 9</i></p> <p>Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija</p> <p>Paroda „Vilniaus sakralinė auksakalystė“</p>	<p>Šiuolaikinio meno centras <i>Vokiečių g. 2</i></p> <p>Dainiaus Liškevičiaus „Muziejus: tęsinys“</p> <p>iki 20 d. – paroda „Galimas modernizmas“</p> <p>Akramo Zaatari paroda „Kompozicija dviem erdvėms“</p> <p>iki 16 d. – „Dviejų Vokietijų architektūra 1949–1989“</p> <p>„Lietuvos aido“ galerija <i>Trakų g. 13</i></p> <p>iki 19 d. – Klaudijaus Petrulio paroda „Kabėnakai ir kt.“</p> <p>Galerija „Kairė–dešinė“ <i>Latako g. 3</i></p> <p>iki 12 d. – Lidos Dubauskienės kūrybos paroda „Būsena“</p> <p>Marijos Marcelionytės-Paliukės kūrybos paroda „Lygiai metai“</p> <p>Galerija „Vartai“ <i>Vilniaus g. 39</i></p> <p>Jurgos Barilaitės paroda „Parodyk“</p> <p>Lauros Grybkauskaitės grafika</p> <p>„Arkos“ galerija <i>Aušros Vartų g. 7</i></p> <p>Paroda „Pro rakto skylutę“</p> <p>Paroda „Menas be sienų. Focus Europa Lietuvoje“ (Vokietija)</p> <p>Saadia Bahat (Izraelis) skulptūros paroda „Po 69 metų“</p> <p>Vilniaus fotografijos galerija <i>Stiklių g. 4</i></p> <p>Fotografijų paroda „Sukurta Nidoje“</p> <p>„Prospekto“ fotografijos galerija <i>Gedimino pr. 43</i></p> <p>Domicelės Tarabildienės (1912–1985) fotografijų paroda „Nosis“ laikui“</p> <p>Šv. Jono gatvės galerija <i>Šv. Jono g. 11</i></p> <p>iki 12 d. – Andriaus Miežio tapyba</p> <p>nuo 16 d. – Elvyros Katalinos Kriaučiūnaitės paroda „Nesibaigiantis pasiansas“</p> <p>Galerija „Meno niša“ <i>J. Basanavičiaus g. 1/13</i></p> <p>iki 12 d. – Sigito Virpilaičio juvelyrika</p> <p>LDS Pamėnkalnio galerija <i>Pamėnkalnio g. 1/13</i></p> <p>iki 18 d. – Alono Štelmano tapyba</p> <p>Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus <i>Pilies g. 40</i></p> <p>iki 15 d. – Vilniaus miesto gimnazijų ir vidurinių mokyklų integruotas dailės ir biologijos dalykų plakatų projektas-konkursas „Gamta, žmogus ir etninė kultūra“</p> <p>nuo 16 d. – Gintaro Znamierovskio ir Donato Srogio paroda „Žmogus, kultūra, poreikiai“</p> <p>Teatro, muzikos ir kino muziejus <i>Vilniaus g. 41</i></p> <p>Danielos Caciagli (Italija) tapyba</p> <p>Galerija AV17 <i>Aušros Vartų g. 17</i></p> <p>Gisbert ir Rose Stach paroda „Tranzito zona“</p> <p>Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija <i>Vilniaus g. 39/6</i></p> <p>Paroda „Tapybos pamoka“ iš ciklo „Mokytaja ir mokinys“ (Eglė Vėlaniškytė ir Povilas Ramanuskas)</p> <p>Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras <i>Naugarduko g. 10/2</i></p> <p>Paroda „Laiškai Salai: jaunos moters gyvenimas nacių darbo stovyklose“</p> <p>Galerija „RA“ <i>Pranciškonų g. 8</i></p> <p>iki 16 d. – tapybos miniatiūrų paroda „Spiečius“</p> <p>Salonas „La Forma“ <i>Basanavičiaus g. 19</i></p> <p>Rūtos Indriūnaitės paroda „Šviečiantis“</p>	<p>VU Botanikos sodo Gamtos muziejus <i>Kairėnų g. 43</i></p> <p>Romualdo Radzevičiaus tapyba</p> <p>KAUNAS</p> <p>M. Žilinsko dailės galerija <i>Nepriklausomybės a. 12</i></p> <p>Paroda „Mirabile Visu / Nuostabu matyti“</p> <p>Kauno paveikslų galerija <i>K. Donelaičio g. 16</i></p> <p>iki 20 d. – Egidijaus Rudinsko paroda „Grafika 1982–2012“</p> <p>Galerija „Meno parkas“ <i>Rotušės a. 27</i></p> <p>Projekto „Jaunieji. Žalia sąmonė-2“ paroda „Pasportas“</p> <p>Keramikos muziejus <i>Rotušės a. 15</i></p> <p>iki 13 d. – Baltijos šalių šiuolaikinės keramikos paroda „Pavasaris“</p> <p>Kauno fotografijos galerija <i>Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2</i></p> <p>iki 13 d. – Ramūno Danisevičiaus fotoparoda</p> <p>Galerija „Aukso pjūvis“ <i>K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinskio g. 53</i></p> <p>Vytatuto Povilaičio (1927–2009) tapybos paroda iš ciklo „Duetai“</p> <p>Tarptautinė dailės disciplinų dėstytojų kūrybos paroda „Kvadratas 5“</p> <p>VDU menų galerija „101“ <i>Laisvės al. 53</i></p> <p>nuo 11 d. – paroda „Nebyli komuna: Kauno pantomima 1966–1972“</p> <p>KLAIPĖDA</p> <p>KKKC parodų rūmai <i>Aukštųjų g. 1 / Didžioji Vandens g. 2</i></p> <p>Kristinos Inčiūraitės projektas „Sekimas“</p> <p>iki 13 d. – fotografijų projektas „Kiti 3“</p> <p>nuo 18 d. – Rodion Petrov personalinė tapybos paroda „Rebranding / Peržymėjimas“</p> <p>Baroti galerija <i>Aukštųjų g. 3/3a</i></p> <p>Vilmano Marcinkevičiaus tapybos darbų paroda „Neliesk daugiau mano širdies“</p> <p>Klaipėdos galerija <i>Daržų g. 10 / Bažnyčių g. 4</i></p> <p>Agnės Matulionytės skaitmeninės grafikos paroda „Sapnai“</p> <p>ŠIAULIAI</p> <p>Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245</i></p> <p>Sigito Pranciūčio tapybos, asambliažų ir objektų paroda „Prezumpcijos“</p> <p>iki 19 d. – tarptautinė paroda „Vizuali Tiesa / Visualised Truth“</p> <p>Šiaulių universiteto dailės galerija <i>Vilniaus g. 141</i></p> <p>Ingos Dargužytės ir Vaidoto Janulio grafikos paroda „Invazija“</p> <p>Spektakliai</p> <p>VILNIUS</p> <p>Nacionalinis operos ir baletų teatras</p> <p>18, 19, 20 d. 18.30 – PREMJERA! P. Čaikovskio „EUGENIJUS ONEGINAS“. Muzikos vad. ir dir. – R. Šervenikas, rež. – V. Barchatovas (Maskva), scenogr. – Z. Margolinas (Maskva)</p> <p>Nacionalinis dramos teatras</p> <p>Didžioji salė</p> <p>11 d. 18 val. – W. Shakespeare'o „HAMLETAS“. Rež. – E. Nekrošius („Meno fortas“)</p> <p>16 d.18.30 – A. Čechovo „DĖDĖ VANIA“. Rež. – E. Lacascade'as (Prancūzija)</p> <p>17 d. 18.30 – A. Schnitzlerio „10 DIALOGŲ APIE MEILĘ“. Rež. – Y. Ross</p> <p>20 d. 18.30 – H. Ibseno „VISOUMENĖS PRIEŠAS“. Rež. – J. Vaitkus</p>	<p>NAUJOSIOS DRAMOS AKCIJA</p> <p><i>Gegužės 15 d. 18 val. „Menų spaustuvėje“ – NORVEGIJOS KELIAS – įžanga į „Nafta Menui“ programą. Projekto autorius – Amund Sjølie Sveen (Norvegija)</i></p> <p><i>Gegužės 15 d. 20 val. „Menų spaustuvėje“ – Tatjanos Tolstajos „SONIA“. Rež. – Alvis Hermanis (Naujasis Rygos teatras, Latvija)</i></p> <p><i>Gegužės 16 d. 16 val. LNDT, Mažajoje salėje, – Mariuso von Mayenburgo „AKMUO“. Rež. – Agnius Jankevičius (LNDT)</i></p> <p><i>Gegužės 17 d. 16 val. LNDT, Mažajoje salėje, – Joelio Pommerat „ŠITAS VAIKAS“. Autoriai – Viktorija Kuodytė, Dainius Gavenonis (LNDT)</i></p> <p><i>Gegužės 18 d. 18 val. LNDT – „JP.CO.DE“. Rež. – Peter Francsikai („Krėtakor“, Vengrija)</i></p> <p><i>Gegužės 18 d. 20 val. LNDT – „DVASININKĖ“. Rež. – Árpád Schilling („Krėtakor“, Vengrija)</i></p> <p><i>Gegužės 19 d. 19 val. LNDT, Dekoratyvinėse dirbtuvėse, – premjera. Gabrielės Labanauskaitės „RAUDONI BATRAIŠČIAI“. Rež. – Yana Ross (LNDT)</i></p> <p><i>Gegužės 20 d. 16 val. LNDT, Studijoje, – premjera. Teklės Kavtaradzės „NAMISĖDA“. Rež. – Gabrielė Tuminaitė (LNDT)</i></p> <p><i>Gegužės 21 d. 17 val. „Menų spaustuvėje“ – „(A)POLLONIA“. Spektaklio videoįrašas. Rež. – Krzysztof Warlikowski („Nowy Teatr“, Lenkija)</i></p> <p><i>Gegužės 21 d. 22 val. „Menų spaustuvėje“, – „KRZYSZTOF WARLIKOWSKI arba AUKOJIMOSI PALIKIMAS“. Rež. – Manuelle Blanc („Zadig Productions“, Prancūzija)</i></p> <p>„7md“ rekomenduoja</p> <p>Dailė</p> <p>Vladimiras Tarasovas turi dvi publikas: muzikos ir kūrinių, kur vaizdas bendrauja su garsais. Naujoji jo videodarbų paroda „Just games“ Vilniaus dailės akademijos „Titaniko“ II a. ekspozicijų salėje (Maironio g. 3, Vilnius) veikia iki gegužės 19 d. „Titanikas“ dirba antradienį–šeštadienį 12–18 val.</p> <p>Ieškantiems aštresnių (bet su humoru) pojūčių, siūlome apsilankyti Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejuje-name (Pilies g. 40, Vilnius) gegužės 16–20 d. Čia vyks Muziejų nakčiai skirta akcija-paroda „Žmogus, kultūra, poreikiai“ – Gintaro Znamierovskio ir Donato Srogio tapyba, fotografijos. Kuratorius, kaip galima buvo nuspėti, – Kęstutis Šapoka.</p> <p>Teatras</p> <p>Nepraleiskite galimybės pamatyti aibę apdovanojimų pelniusį Alvio Hermanio spektaklį „Sonia“, režisuotą Naujajame Rygos teatre. Šis spektaklis, gegužės 15 d. 18 val. „Menų spaustuvėje“ pradėsiantis šiųmetę „Naujosios dramos akcija“, išsirinktas ne veltui – būtent po „Sonios“ Hermanis pateko į šiuolaikinio teatro elitą.</p>	<p>Mažoji salė</p> <p>11 d.16 val., 12 d. 21 val. – M. Myllyaho „CHAOSAS“. Rež. – Y. Ross</p> <p>13 d. 16 val. – P. Süskindo „KONTRABOSAS“. Rež. – V. Masalskis</p> <p>15, 16 d. 19 val. – M. Mayenburgo „AKMUO“. Rež. – A. Jankevičius</p> <p>17, 18 d. 16 val. – J. Pommerat „ŠITAS VAIKAS“. Spektaklio aut. – V. Kuodytė, D. Gavenonis</p> <p>Studija</p> <p>13 d. 16 val. – „LIŪDNOS DAINOS IŠ EUROPOS ŠIRDIES“ (pagal F. Dostojevskio romaną „Nusikaltimas ir baismė“). Rež. – K. Smedsas (Suomija)</p> <p>Vilniaus mažasis teatras <i>Debiutų festivalis „Tylas!“</i></p> <p>11 d. 18.30 – „LISISTRATĖ“. Rež. – R. Cicėnas (Vilniaus kolegijos III vaidybos kurso studentai, kurso vad. – E. Gabrėnaitė)</p> <p>12 d. 18 val. – D. Čepauskaitės ir V. Mazūro „JURATĖ IR KASTAUTAS“. Rež. – V. Mazūras (Vilniaus teatras „Lėlė“)</p> <p>Valstybinis jaunimo teatras</p> <p>11 d. 18 val. – P. Vaičiūno „PATRIOTAI“. Rež. – J. Vaitkus</p> <p>12 d. 12 val. – J. Kelero, A. Jalianiausko „PAIKA PELYTĖ“. Rež. – A. Jalianiauskas (Salė 99)</p> <p>12 d. 18 val. – H. Ibseno „ŠMĖKLOS“. Rež. – A. Jankevičius (Salė 99)</p> <p>13 d. 18 val. – „RONJA PLĖŠIKO DUKTĖ“. Rež. – D. Jokubauskaitė</p> <p>16 d. 18 val. – D. Wassermano „SKRYDIS VIRŠ GEGUTĖS LIZDO“. Rež. – V. Griško</p> <p>17 d. 18 val. – P.E. Landi „STRIP MAN SHOW – VISKAS APIE VYRUS“. Rež. – P.E. Landi</p> <p>18, 23 d. 18 val. – PREMJERA! O. Bogajevo „SLAPTOJI DVIRATININKŲ DRAUGIA“. Rež. – A. Latėnas</p> <p>Rusų dramos teatras</p> <p>11 d. 18 val. – N. Simono „PASKUTINYSIS AISTRINGAS MEILUŽIS“. Rež. – O. Lapina, J. Bogdanovič-Golubeva</p> <p>12 d. 12 val. – J. Ščiuckio „COLIUKĖ“. Rež. – J. Ščiuckis</p> <p>12 d. 18 val. – R. Cooney „NR. 13“. Rež. – E. Murašovas</p> <p>13 d. 11, 13 val. – Z. Hopp „STEBUKLINGOJI KREIDELĖ“. Rež. – O. Lapina</p> <p>13 d. 18 val. – V. Klimo „VILTIES KABARETAS“. Rež. – D. Turcianinovas</p> <p>Teatras „Lėlė“ Didžioji salė</p> <p>13 d. 12 val. – S. Suidikos „TRYS PARŠIUKAI“. Rež. – A. Mikutis</p> <p>20 d. 12 val. – Just. Marcinkevičiaus „GRYBŲ KARAS“. Rež. – A. Mikutis</p> <p>Mažoji salė</p> <p>12 d. 12, 14 val. – N. Indriūnaitės „SNIEGUOLĖ IR SEPTYNI NYKŠTUKAI“ (pagal brolių Grimmų pasaką). Rež. – N. Indriūnaitė</p> <p>13 d. 14 val. – „AUKSO OBELĖLĖ, VYNO ŠULINĖLIS“. Scen. aut. ir rež. – R. Driežis</p>
<p>10 psl.</p>			<p>7 meno dienos 2012 m. gegužės 11 d. Nr. 19 (987)</p>	

„Menų spaustuvė“

11 d. 19 val. *Kišeninėje salėje* — C. Graužinio „VISKAS ARBA NIEKŖ“. Rež. — C. Graužinis
12 d. 19 val. *Juodojoje salėje* — „HERAKLIS IR AUGĖJO TVARTAI“. Rež. — G. Liutkevičius (LMTA diplominis darbas)
13 d. 14 val. *Juodojoje salėje* — „ZITA — PELYTĖ“. Rež. — A. Vidžiūnas (aktorių ansamblis „Degam“)
13 d. 20 val. *Kišeninėje salėje* — „NUTOLĘ TOLIAI“ (pagal P. Širvį). Rež. — C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)
14 d. 12 val. — *Kišeninėje salėje* — Pasakų pirmadieniai *mažyliams*. Ch. Perrault pasakų salonas. Pasakas seka S. Degutytė („Stalo teatras“)

KAUNAS

Kauno dramos teatras

11 d. 18 val. *Tavernos salėje* — I. Hagerup „STIKLINĖ ARBATOS SU CITRINA“. Rež. — D. Juronytė
11 d. 18 val. *Penktojoje salėje* — „MODERATORIAI“. Rež. — A. Kurienius
12 d. 18 val. *Ilgajoje salėje* — A.M. Sluckaitės „ANTIGONĖ SIBIRE“ (pagal J. Anouilh’aus „Antigonę“). Rež. — J. Jurašas
12 d. 18 val. *Penktojoje salėje* — Y. Rezos „ATSITIKTINIS ŽMOGUS“. Rež. — J. Vaitkus („Mens publica“)
13 d. 18 val. *Penktojoje salėje* — D. Danis „AKMENŲ PELENAI“. Rež. — A. Jankevičius
15 d. 18 val. *Ilgajoje salėje* — A. Čechovo „PALATA“. Insc. aut. ir rež. — R. Kazlas
15 d. 18 val. *Rūtos salėje* — „KETURIAIS VĖJIAIS“ (pagal K. Binkio ir keturėjininkų kūrybą). Rež. — T. Jašinskas (Valstybinis jaunimo teatras)
16 d. 18 val. *Ilgajoje salėje* — A. Čechovo „PALATA“. Insc. aut. ir rež. — R. Kazlas
16 d. 18 val. *Rūtos salėje* — R. Schimmelpfennigo „ARABIŠKA NAKTIS“. Rež. — C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)
17 d. 18 val. *Parketinėje salėje* — „NUTOLĘ TOLIAI“ (pagal P. Širvio poeziją). Rež. — C. Graužinis (teatras „cezario grupė“)
17 d. 19 val. *Tavernos salėje* — T. Guerra „KETVIRTOJI KĖDĖ“. Rež. — R. Atkočiūnas
18 d. 18 val. *Penktojoje salėje* — PREMJERA! Y. Reza „TRYŠ GYVENIMO VERSIJOS“. Rež. — A. Jankevičius (VDU teatras, „Mens publica“)
18 d. 19 val. *Mažoje scenoje* — M. von Mayenburgo „BJAURUSIS. SKALPELIO PJŪVIS“. Rež. — V. Malinauskas

Kauno mažasis teatras

11 d.19 val. — „KATYTĖ „P“ (pagal E. Ensler pjesę „Vaginos monologai“). Rež. — V. Balsys
13 d. 18 val. — G. Burke'o „GAGARINO GAIVĖ“. Rež. — V. Balsys
16 d. 19 val. — A. Dilytės „LAUROS KOSMOSAS“. Rež. — A. Dilytė
17 d. 19 val. — „MOKĖK — DUOSIU“ (pagal G. Gugevičiūtės pjesę „Labas gyvenimas“). Rež. — V. Balsys
18 d. 19 val. — PREMJERA! A. Slapovskio „NUO RAUDONOS ŽIURKĖS IKI ŽALIOS ŽVAIGŽDĖS“. Rež. — D. Rabašauskas

Kauno kamerinis teatras

11–13 d. — trečiasis tarptautinis vieno aktoriaus teatro festivalis „Monobaltija“
16, 17 d. 10, 12 val. — D. Čepauskaitės–Ch. Perrault „NEPAPRASTI BATUOTO KATINO NUOTYKIAI“. Rež. — S. Rubinovas
18 d. 18 val. — P.Lagerkvisto „NEŪŽAUGA“. Rež. — S. Rubinovas

KLAIPĖDA

Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras

13 d. 17 val. — koncertas, skirtas teatro 25 metų jubiliejui
17 d. 18.30 — koncertas „Debiutai“

Klaipėdos lėlių teatras

12 d. 12 val. ir 14 val. — koncertas-koliažas „LĖLIŲ TEATRO ŽVAIGŽDĖS“. Rež. — G. Radvilavičiūtė
13 d. 12 val. — „TRYŠ PARŠIUKAI“. Rež. — S. Bartulytė

17 d. 18 val. — susitikimų-pokalbių ciklas „Reveransas: Klaipėdos lėlių teatro žmonės“ (II). Vakaras su Klaipėdos lėlių teatro režisieriais

ŠIAULIAI

Šiaulių dramos teatras

11 d. 18 val. — A. Rappo „INERTIŠKOS DUJOS“. Rež. — T. Jašinskas
12 d. 18 val. — B. Brechto „PONAS PUNTILA IR JO TARNAS MATIS“. Rež. — A. Pociūnas
13 d. 12 val. — „SAUSIO ŽIBUOKLĖS“ (pagal S. Maršako pasaką). Rež. — N. Mirončikaitė
15 d. 16 val. — „DAKTARAS IR MANGARYTA“ (J. Basanavičiaus surinktų pasakų motyvais). Pjesės aut. ir rež. — V.V. Landsbergio
18 d. 18 val. — I. Vyrypajevo „VALENTINŲ DIENA“. Rež. — L. Vaskova

PANEVĖŽYS

J. Miltinio dramos teatras

Klaipėdos dramos teatro spektakliai
11 d. 18 val. — E.E. Schmitto „OSKARAS IR PONIA ROŽĖ“. Rež. — P. Gaidys
12 d. 17 val. — E. Kišono „EI, DŽULJETA!“ Rež. — A. Vizgirda
13 d. 12 val. — S. Maršako „KATĖS NAMAI“. Rež. — V. Mazūras
13 d. 17 val. — N. Gogolio „VEDYBOS“. Rež. — R. Augustinas A.

Koncertai

Lietuvos nacionalinė filharmonija

12 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje* — orkestro muzikos koncertas
71-ojo sezono pabaigai. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistė E. Rodrigues (fortepijonas). Dir. — J. Domarkas. Programoje S. Rachmaninovo, R. Strausso kūriniai
13 d. 12 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, — teatralizuotas koncertas
„Draugystės traukinys“, skiriamas Europos dienai. Dalyvauja Vilniaus chorioin dainavimo mokyklos „Liepaitės“ chorai; Vilniaus kultūros centro teatro studija „Elementorius“ (vad. — E. Storpištieņ). Programoje L. Abario, Z. Bružaitės, Ō. Narbutaitės, M. Urbaičio, R. Paulo kūriniai
13 d. 16 val. *Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje*, — ansamblis „Musica humana juventus“ (meno vad. ir dir. — A. Vizgirda), choras „Jauna muzika“ (meno vad. ir dir. — V. Augustinas). Solistas V. Giedraitis (klarntas). Dalyvauja Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentai. Programa „Mozartas ir Viena“
13 d. 16 val. *Trakų pilies Didžiojoje menėje* — Popietė su Mozartu. Valstybinis Vilniaus kvartetas. M. Gecevičius ir V. Vidzbelis (valtnoros). Dalyvauja Vilniaus pučiamųjų mediokiolinių ragų klubas
16 d. 18 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, — Visai šeimai. Tarptautinei vaikų gynimo dienai. Koncertuoja Vilniaus Karoliniškių muzikos mokyklos jaunieji atlikėjai. Solistė R. Juzukonytė. Koncertą veda G. Mikalauskas ir G. Kvedaraitė. Programoje E. Balsio, J. Kalco, T. Makačio, E. Pilypaičio, V. Kernagio, M. Baranausko, J. Derbenko, A. Piazzollos kūriniai

Lietuvos muzikų rėmimo fondas
Stasio Vainiūno namuose
11 d. 17 val. — V. Algirdo muzikos mokyklos smuiko mokytojos metodininkės A. Dainienės mokinių koncertas „Vaikystės spalvos“ *Tarptautinis muzikos festivalis „Sugrįžimai“*

13 d. 14 val. *Vilniaus arkikatedroje bazilikoje* — R. Lamsodis (vargonai), V. Gurstis (fleita), S. Liamo (sopranas)
13 d. 16 val. *Marijampolės Šv. arkangelo Mykolo bažnyčioje*, 15 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje*, — V. Barkauskas (vargonai), L. Norvaišas (bosas), R. Beinaris (obojus), V. Juodpusis (muzikologas). Programoje J.S. Bacho, G. Verdi, F. Schuberto ir kt. kūriniai

VILNIUS

Kongresų rūmai

13 d. 19 val. — tarptautinio rusų sakralinės muzikos festivalio koncertas. Metropolito Ilariono „Pasijos pagal Matą“ skaitovui, solistams, chorui ir orkestrui. Dalyvauja V. Seliavko (skaitovas), S. Janušaitė (sopranas), N. Petročenko (mecosopranas), A. Janutas (tenoras), L. Mikalauskas (bosas), Kauno valstybinis choras (vad. — P. Bingelis), Valstybinis choras „Vilnius“ (vad. — P. Gylys), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. Dir. — G. Rinkevičius

Lietuvos muzikos ir teatro akademija

17 d. 18 val. — B. Vainiūnaitės fortepijoninis ansamblis „…4 3 2…“: R. Mikučionytė, L. Petkutė, I.M. Ubaitė, A. Vaitkutė. Programoje B. Smetanos, A. Skriabino, S. Rachmaninovo, A. Piazzollos, V.V. Barkausko kūriniai

Šv. Jonų bažnyčia

11 d. 19 val. — Vilniaus universiteto choras
„Virgo“, Klaipėdos universiteto menų fakulteto merginų choras ir Liepojos universiteto merginų choras „Atbals“. Solistės V. Vadoklienė, A. Dromantaitė ir N. Urnikienė.
Akompanuoja VU kamerinis orkestras (vad. — P.B. Koncė). Dir. — R. Gelgotienė. Programoje J.M. Haidno „Šv. Aloyzo mišios“
12 d. 18 val. — VU chorai „Gaudemus“ ir „Pro musica“, valstybinis pučiamųjų orkestras „Trimitas“. Dir. — J. Purinis (Latvija)

Šv. Kotrynos bažnyčia

11 d. 19 val. — „Metų švyturys“. Solistai S. Stonytė (sopranas), J. Karnavičius (fortepijonas), Šv. Kristoforo kamerinis orkestras. Dir. — D. Katkus. Programoje G.F. Händelio, W.A. Mozarto, G. Puccini, P. Čaikovskio kūriniai

Piano.lt koncertų salė

17 d. 19 val. — „Geringas ir draugai“. D. Geringas (violončelė), J. Karnavičius (fortepijonas), A. Krikščiūnaitė (sopranas), E. Daunytė (violončelė), J. Kulikauskas (violončelė), styginių kvartetas „Art Vio“

Jašos Heifeco salė

15 d. 18 val. — susitikimas-koncertas su D. Geringu. Renginyje dalyvauja profesorė S. Sondeckienė, smuikininkas, dirigentas, orkestrų vadovas, profesorius S. Sondeckis, pedagogė, dėstytoja ir pianistė I. Baikštytė

KAUNAS

Kauno paveikslų galerija

16 d. 18 val. — Lotynų festivalio atidarymas. Akordeonų trio „Chillout“: R. Morkūnas (akordeonas), L. Salijus (akordeonas) ir A. Pazniokas (bosinis akordeonas)

Vakarai

VILNIUS

Rašytojų klubas

11 d. 17 val. — poetų G. Bleizgio eilėraščių knygos „Sodas“ ir R. Stankevičiaus eilėraščių knygos „Ryšys su vadoviete“ sutiktuvės. Dalyvauja poetai G. Blizgys, R. Stankevičius, A. Marčėnas, D. Razauskas

Vilniaus mokytojų namai

14 d. 18 val. *Svetainėje* — vakaras iš ciklo „Pažinkime Vilnių“. Tema: „Užupio paslaptys“. Svečiuose S. Pilinkus
14 d. 18 val. *215 auditorijoje* — lektorias A. Žarskaus paskaita „Vestuvinio virsmo grasa: laumės ir raganos, bubilas ir aitvaras“
15 d. 18 val. *Svetainėje* — istoriko V. Almonaičio leidinio „Vėl šniokščia rėvos“ pristatymas
17 d. 18 val. *Didžiojoje salėje* — tarptautinio poezijos festivalio „Poezijos pavasaris“ vakaras-koncertas — R. Skučaitės poezija muzikoje „Mes vėl pasimatysim“. Dalyvauja poetė R. Skučaitė bei mergaičių choras „Liepaitės“

Bibliografinės žinios

MENAS. FOTOGRAFIJA

Mata Hari. Legendinė šnipė : istorinė apybraiža / Vudás Pekeris. — [Kaunas] : Vento [i.e. Eupresa], 2012 ([Kaunas : Spindulio sp.). — 176 p. : iliustr., portr. — (Istorinės sensacijos). — Tiražas [1000] egz. — ISBN 978-609-95311-6-8 (jr.)

Scenos riteris : atsiminimai apie [aktorių] Praną Piauloką / sudarė Svajūnas Sabaliauskas. — VIlnius : Dominicus Lituanus, 2011 (Vilnius : Facili-lit). — 247, [1] p., [16] iliustr. lap. : portr. + 1 garso diskas (CD). — Tiražas 1000 egz. — ISBN 978-9955-811-38-1

Šiaulių dramos teatras : nuo 1931 m. rugsėjo 23 d. / sudarė Svajūnas Sabaliauskas. — Vilnius : Dominicus Lituanus, 2011 (Vilnius : Facili-lit). — 199, [1] p. : iliustr., faks., portr. — Tiražas 1000 egz. — ISBN 978-9955-811-39-8

Teatras ir jauna siela : mokslo ir metodiniai darbai, inscenizacijos, publicistika / Zenonas Buožis ; [sudarė ir spaudai parengė Vida Kazragytė]. — Vilnius : Kronta, [2012]. — 302, [1] p., [9] iliustr. lap. : portr. — Santr. angl. — Tiražas [1500] egz. — ISBN 978-609-401-096-5 (jr.)

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Dingęs visam laikui : [detektyvinis romanas] / Harlan Coben ; iš anglų kalbos vertė Vilma Krinevičienė. — Kaunas : Jotema, [2012] (Kaunas : Aušra). — 367, [1] p. — Tiražas [2000] egz. — ISBN 978-9955-13-322-3 (jr.)

Donoras : [detektyvinis romanas] / Tess Gerritsen ; iš anglų kalbos vertė Jonas Čeponis. — Kaunas : Jotema, [2012] (Kaunas : Aušra). — 397, [3] p. — Tiražas [2500] egz. — ISBN 978-9955-13-331-5 (jr.)

Eilėraščių rinktinė / Stasė Nedzinskienė ; [ilustracijos Rimos Leonienės]. — Alytus : Alytaus spaustuvė, 2012 (Kaunas : Spindulio sp.). — 527, [1] p. : iliustr., faks., portr. — Tiražas [2000] egz. — ISBN 978-9955-706-70-0 (jr.)

Ilgai ir laimingai : [romanas] / Nora Roberts ; iš anglų kalbos vertė Rasa Racevičiūtė. — Kaunas : Jotema, [2012] (Gargždai [Klaipėdos r.] : Print-it). — 366, [1] p. — "Nuotakų kvarteto" 4-oji knyga. — Tiražas [2000] egz. — ISBN 978-9955-13-332-2

Kelioniniai batai : eilėraščių ciklas / Rita Pauliukaitienė ; [ilustravo Rimantė Pauliukaiytė]. — [Garliava (Kauno r.) : R. Pauliukaitienė], 2012. — 32 p. : iliustr. — Tiražas [100] egz. — ISBN 978-609-408-270-2

Laukinis tango : poezija ir proza / Janina Butnorienė. — Kaišiadorys : Printėja, 2012 (Kaišiadorys : Printėja). — 99, [1] p. — Tiražas 100 egz. — ISBN 978-609-445-084-6

Marcelijus Martinaitis : bibliografijos rodyklė / Vilniaus universitetas. Vilniaus universiteto biblioteka, Lietuvių literatūros katedra ; [rengėjos Salomėja Pečiulkienė, Rita Kivišienė, Juratė Zvėgienė ; sudarytoja Saulė Matulevičienė]. — Vilnius : Akademine leidyba, 2011 (Vilnius : Baltijos spaudos ir prekybos b-vė). — 326, [1] p. : portr. — Tiražas 200 egz. — ISBN 978-9955-33-665-5

Nežinomų metų pavasaris : jumoristiniai ir fantastiniai apsakymai / Andrius Almanis. — [Radviliškis : Litera], 2012 (Šiauliai : Šiaulių knygriškyla). — 177, [1] p. — Tiražas 400 egz. — ISBN 978-9955-928-67-6

Nuostabūs debesys : romanas / Françoise Sagan ; iš prancūzų kalbos vertė Stefa Čepukėnienė. — Vilnius : "Baltų lankų" leidyba, [2012] (Kaunas : Spindulio sp.). — 118, [1] p. — ("Baltų lankų" rinktinė proza, ISSN 1822-6930). — Tiražas 2000 egz. — ISBN 978-9955-23-539-2 (jr.)

Odės plunksnai : eiliuota kūryba / Janina Butnorienė. — Kaišiadorys : Printėja, 2012 (Kaišiadorys : Printėja). — 71, [1] p. — Tiražas 100 egz. — ISBN 978-609-445-090-7

Plunksnos godos : [straipsnių iš periodinės spaudos rinktinė] / Ona Jankevičiūtė–Striškienė. — Panevėžys : Reklamos forma, 2012 (Panevėžys : Reklamos forma). — 128 p. : iliustr., portr. — Tiražas 100 egz. — ISBN 978-609-95240-6-1

Regėjimai : [poezija] / Valentinas Vytautas Toločka. — Vilnius : [Biznio mašinų kompanija], 2012 (Vilnius : BMK). — 59, [1] p. — Tiražas 100 egz. — ISBN 978-9955-888-77-2

Šventas atminimas : sovietinio teroro aukos : [leidinys kraštiečių atminimui / sudarė Ignas Plioraitis]. — Bagotoji [i.e. Radviliškis : Litera], 2011 (Šiauliai : Šiaulių knygriškyla). — 24 p. : iliustr. — Tiražas 150 egz. — ISBN 978-9955-928-65-2

Taip susiklostė aplinkybės : [detektyvinis romanas] / Aleksandra Marinina ; iš rusų kalbos vertė Irena Rasimavičienė. — Kaunas : Jotema, [2012] (Gargždai [Klaipėdos r.] : Print-it). — 318, [1] p. — Tiražas [2000] egz. — ISBN 978-9955-13-328-5

Tiek to, genijai : laisvo elgesio knyga : [satyriniai eilėraščiai] / Gediminas Griškevičius. — Klaipėda : Druka, 2011 (Klaipėda : Druka). — 79, [1] p. — Tiražas 300 egz. — ISBN 978-609-404-112-9

Tik mylėti... : [eilėraščiai, dedikacijos, aforizmai] / Kazys Alminas. — Radviliškis : Litera, 2011 (Šiauliai : Šiaulių knygriškyla). — 87, [1] p. : iliustr. — Tiražas 500 egz. — ISBN 978-9955-928-62-1

Trečioji pusė : [eilėraščiai] / Jonas Katkevičius ; [ilustracijos ir viršelis autoriaus]. — Kaišiadorys : Printėja, 2012 (Kaišiadorys : Printėja). — 63, [1] p. : iliustr. — Tiražas 200 egz. — ISBN 978-609-445-088-4

Vienatvė neturi sparnų... : eilėraščiai / Česlova Endzelytė–Šiaulienė ; [ilustracijų autorės Justina Šiaulytė ir Živilė Minkutė]. — Vilnius : Knygiai, 2012 (Vilnius : Petro ofsetas). — 165, [1] p. : iliustr. — Tiražas [300] egz. — ISBN 978-9955-443-49-0 (jr.)

PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ. LIETUVOS NAC. M. MAŽYVDO B-KA. BIBLIOGRAFIJOS IR KNYGYTROS CENTRAS

2012 m. Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas parėmė savaitraščio projektą „Sostinės kultūros ženklai“ 112 tūkst. litų.

„Geriausias egzotiškas „Marigold“ viešbutis“

Savaitės filmai

Amžinai tavo **

Jūrų pėstininkas Loganas sugebėjo likti gyvas po trijų karinių misijų Irake. Savo talismanu jis laiko nepažįstamos moters fotografiją, kurią visuomet nešiojosi su savimi. Grįžęs namo į Šiaurės Karoliną, Loganas nusprendžia ją rasti... Scottio Hickso filmas sukurtas pagal 2008 metais pasirodžiusį Nicholaso Sparkso romaną. Tai – jau aštuntas šio autoriaus romanas, nusipelnęs kino dėmesio. Lietuvoje taip pat gausu panašaus pobūdžio literatūros gerbėjų, tad filmas sulauks dėmesio, juolab kad pagrindinį vaidmenį sukūrė gražuolis Zacas Efronas. Taip pat vaidina Taylor Schilling, Blythe Danner (JAV, 2012). (Vilnius, Kaunas)

Dar vieneri metai ****

Psichologė Džerė pasikviečia į namus vienišą, juokingą, nelaimingą bendradarbę Merę. Pas Džerę ir Tomą – porą, kuri kartu jau keliasdešimt metų, Merė pasijunta kaip savo namuose. Ji pradeda intriguoti, nors akivaizdu, kokia ji bejėgė. Vis dėlto Džerė nusprendžia, kad Merė ima kelti pavojų... Mike'o Leigh filmų tema – gyvenimas. Kaip reikia gyventi, kad būtum laimingas? Ar laimė priklauso nuo mūsų, ar nuo likimo? Keturi metų laikai, praleisti kartu su Džere ir Tomu, prabėga greit, bet filmas nepaliks dar ilgai. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Lesley Manville, Jimas Broadbentas, Ruth Sheen (D. Britanija, 2010). (Vilnius)

Geriausias egzotiškas „Marigold“ viešbutis ***

Johno Maddeno („Isimylėjęs Šekspyras“) herojai tapo pagyvenę anglai, išsirengę pakeliauti po Indiją. Jiems buvo pažadėtos atostogos prabangiam viešbutyje. Kai paaiškėja, kad svajonių viešbutis labiau primena griuvėsius, britai nusprendžia paimti situaciją į savo rankas. Tarp anksčiau nepažįstamų ir labai skirtingų žmonių ima megztis draugystės, o kai kurie filmo personažai net pagaliau atranda, kas jie yra iš tikrųjų. Tačiau akivaizdu, kad filmas nusipelno dėmesio pirmiausia ypatingų aktorijų dėka. Pagrindinius vaidmenis sukūrė „Oskaru“ laureatai Judi Dench, Tomas Wilkinsonas, Maggie Smith ir „Lūšnynų milijonieriuje“ išgarsėjęs Devas Patelis (D. Britanija, 2012). (Vilnius, Kaunas)

Pasimatymas **

Lietuvių platintojai pirmenybę atiduota komerciniam, sachariniškai saldžiam rusų kinui apie meilę, kuri ne seilė. Ne išimtis ir šis Jusupo Bachšijevio filmas. Jo herojus – jaunas, sėkmingas viengungis chirurgas Dmitrijus. Jis paskiria pasimatymą savo sesers draugei – žaviai mokytojai Anai. Tačiau mergina padaugina alkoholio ir iškilmingi pietūs virsta košmaru. Į Terminatorių panašus Anos gerbėjas padarys taip, kad Dmitrijus neteks darbo, širdžiai brangaus motociklo ir vos neatsidurs kalėjime. Pagrindinius vaidmenis filme sukūrė Vladimiras Kristovskis, Jekaterina Klimova, Sergejus Badiukas, Aliona Babenko, Aleksejus Murzenka (Rusija, 2012). (Vilnius)

Prarasta kontrolė ***

Garsūs aktoriai Michaelas Douglasas, Ewanas McGregoras, Michaelas Fassbenderis, Billas Paxtonas, Mathieu Kassovitzas, Chaningas Tatumas ir Antonio Banderasas filme vaidina antrojo plano personažus. Jie dingsta iš kadro, kai tik atlieka savo funkcijas. Trumpai tariant, jie tik materija, kurios pasipriešinimą turi nugalėti buvusi JAV jūrų pėstininkė Melori Kein. Ji dirba agente privačioje saugos firmoje. Po sėkmingos įkaito išgelbėjimo operacijos Barcelonoje ji vyksta į Dubliną, bet čia supranta, kad yra išduota ir pasmerkta mirti. Ir nusprendžia surasti išdaviką. Režisierius Stevenas Soderberghas neslepia, kad svarbiausia filme – Melori suvaidinusi mišriųjų kovų čempionė Gina Carano. Jis filmuoja (nes Peteris Andrews – tik dar vienas Soderbergho pseudonimas) savo herojės *kung fu* kovas ilgai trunkančiais kadrais, kad kiekvienas suvoktų, jog tai – ne įmantriai sumontuoti triukai, o tikra kova. Vis dėlto išpūdis toks, kad Soderberghas nusprendė parodyti žiūrovams špygą. Norite nesudėtingo siužeto, muštynių ir žvaigždžių? Jums to užtenka? Tai imkite ir žiūrėkite, bet nenustebkite filmo pabaigoje išgirdę nuoširdų Banderaso ištiktuką „Shit!“ (JAV, 2012). (Vilnius, Kaunas)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, **** – geras filmas, *** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Monika Krikštopaitė
 Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė
 Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras – Milda Brukštutė
 Publicistika – Laima Kreivytė | Stilūs – Rita Markulienė
 Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čermkaitė
 www.7md.lt – Julijus Lozoraitis

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

11–13, 16, 17 d. – Nakties šešėliai (JAV) – 11, 13.45, 16.30, 18.15, 21.45; 14 d. – 11, 13.45, 16.30, 21.45; 15 d. – 11, 13.45, 18.15, 21.45
 11–17 d. – Profas (JAV) – 11.45, 14, 16.15, 19, 21.30
 11–14, 17 d. – Neliciamieji (Prancūzija) – 15.15, 19.15; 15 d. – 15.15; 16 d. – 19.15
 17 d. – Diktatorius (JAV) – 12, 14.15, 16.45, 19.30, 22 val.
 15 d. – Ko laukti, kai laukies (JAV) – 19 val.
 14 d. – Dirigentas (Rusija) – 20 val.
 11–17 d. – Keršytojai (3D, JAV) – 11, 14.30, 17.45, 21.10
 11, 14–17 d. – Geriausias egzotiškas „Marigold“ viešbutis (D. Britanija) – 15.30, 18.50, 21.30; 12, 13 d. – 12.20, 15.30, 18.50, 21.30
 Amžinai tavo (JAV) – 13.40, 16, 18.10, 20.30
 Laivų mūšis (JAV) – 11.30, 14.45, 17.50, 21.15
 11–16 d. – Veidrodėli, veidrodėli... Snieguolės istorija (JAV) – 14.30, 17 val.; 17 d. – 14.30, 17 val.
 11, 14–17 d. – Piratai! Nevykėlių kompanija (JAV) – 14, 16.20; 12, 13 d. – 11.40, 14, 16.20
 11–16 d. – Prarasta kontrolė (JAV) – 18.30, 20.45; 17 d. – 20.45
 11–17 d. – Varnas (Ispanija, JAV, Vengrija) – 19.30, 22 val.
 11–13, 15, 17 d. – Titanikas (3D, JAV) – 11.15, 20.50; 14 d. – 11.15; 16 d. – 20.50
 12, 13 d. – Alvinas ir burundukai 3 (JAV) – 11.20
 11, 14–17 d. – Gatvės šokiai (JAV) – 13.15, 15.45, 18.15, 20.15; 12, 13 d. – 11.10, 13.15, 15.45, 18.15, 20.15
 11, 14–16 d. – Loraksas (JAV) – 13.30; 12, 13 d. – 11, 13.30
 11–16 d. – Bado žaidynės (JAV) – 15.30, 18.30
 11–16 d. – Amerikietiškas pyragas: klasės susitikimas (JAV) – 21.45

Forum Cinemas Akropolis
 11–16 d. – Nakties šešėliai (JAV) – 12, 15, 18.30, 21.30; 17 d. – 13.15, 16.15, 19.15
 11–17 d. – Profas (JAV) – 11.45, 14, 16.30, 18.45, 21 val.
 Pasimatymas (Rusija) – 17.30, 20 val.
 13 d. – Neliciamieji (Prancūzija) – 17 val.
 17 d. – Diktatorius (JAV) – 11.15, 13.45, 15.45, 18.30, 21.30
 17 d. – Ko laukti, kai laukies (JAV) – 18.15
 11–17 d. – Keršytojai (3D, JAV) – 10.45, 14.15, 18.15, 21.45
 11–16 d. – Amžinai tavo (JAV) – 13.30, 16, 20.45; 17 d. – 13.30, 16 val.
 11–17 d. – Sumautos atostogos Meksikoje (JAV) – 14.45, 16.45, 19, 21.15
 11–16 d. – Gatvės šokiai 2 (3D, JAV) – 11, 13.15, 19.45, 21.50; 17 d. – 11, 21.50
 11–17 d. – Laivų mūšis (JAV) – 14.30, 17.15, 20.15
 Veidrodėli, veidrodėli... Snieguolės istorija (JAV) – 10.30, 13, 15.15
 11, 14–17 d. – Piratai! Nevykėlių kompanija (JAV) – 12.30; 12, 13 d. – 10.15, 12.30
 11–17 d. – Loraksas (JAV) – 11.15
 11, 12, 14–16 d. – Titanikas (3D, JAV) – 15.30
 11–17 d. – Alvinas ir burundukai 3 (JAV) – 12.15

„Skalvijos“ kino centras

11 d. – Kivirčas (Prancūzija, Vokietija, Lenkija, Ispanija) – 17.30; 12 d. – 19 val.; 13 d. – 17 val.; 14 d. – 15.20; 14 d. – 19.10; 15 d. – 17 val.
 11 d. – Velnių salos karalius (Norvegija) – 21 val.; 12 d. – 16.40; 13 d. – 18.40; 14 d. – 20.40; 15 d. – 18.40; 16 d. – 21 val.; 17 d. – 21 val.
 12 d. – Dar vieneri metai (D. Britanija) – 20.40; 15 d. – 20.50; 16 d. – 16.40
 11 d. – specialus seansas: „Lithuanian shorts“ – 19 val.
 13 d. – Lietuvos kino ir televizinio kino apdovanojimų „Sidabrinė gervė“ tiesioginė transliacija – 21 val.
 14 d. – Egzaminas. 1947 (Lenkija) – 17 val.
 Afrikos kino dienos
 16 d. – Viva Riva! (Kongo Demokratinė Respublika, Prancūzija, Belgija, PAR) – 19 val.
 17 d. – Išvarkyme velnių (dok. f., JAV) – 17 val.
 17 d. – seansas, skirtas Tarptautinei dienai prieš homofobiją paminėti. Du paradai, du pasauliai... viena Europa? (dok. f., Belgija, Estija, Lietuva), Baltic Pride – lygybės šventė (dok. f., Danija) – 19 val.
 Ciklas „Karlsono kinas“
 12 d. – Yp! (Nyderlandai) – 15 val.
 13 d. – Krokodila (Vokietija) – 15 val.

Pasaka
 11 d. – Pavoingas metodas (Prancūzija, D. Britanija, Vokietija, Airija, Kanada) – 17.30; 12 d. – 21 val.; 13 d. – 18.30; 14 d. – 20.30; 15, 16, 17 d. – 19 val.
 11 d. – Narcizas (rež. D. Gasūnaitė) – 19.30; 12 d. – 19.45; 13 d. – 17.30
 11, 12 d. – Varnas (Ispanija, JAV, Vengrija) – 21.30; 14 d. – 18.15; 16 d. – 21.15; 17 d. – 20.45
 11 d. – Miegančių drugelių tvirtovė (rež. A. Puipa) – 17 val.
 11 d. – Yves Saint Laurent. Beprožiška meilė (Prancūzija) – 19.15; 12 d. – 17 val.; 13 d. – 21.30; 14 d. – 17.30; 15, 16 d. – 17.15; 17 d. – 20.30
 11, 17 d. – Meilė trunka trejus metus (Prancūzija) – 21 val.; 12 d. – 19 val.; 13 d. – 16.30; 14 d. – 19.15; 15, 16 d. – 21 val.
 11 d. – Laikiniai (rež. J. Samulionytė), Draudžiami jausmai (rež. D. Narkevičius), Dešimt priešasčių (rež. A. Blaževičius) – 18 val.
 11 d. – Specialistė (rež. G. Beinoriūtė), Dievas sukūrė viską, išskyrus kilimą (rež. M. Žukauskas), Našlaitynas (rež. A. Griniūtė) – 20 val.
 11 d. – Šėfas (Prancūzija) – 21.15; 12 d. – 20.45; 13 d. – 21 val.; 14, 16 d. – 20 val.; 15 d. – 15, 16, 20 val.; 17 d. – 18.30
 12 d. – Koko ir vaiduokliai (Kroatija) – 16 val.; 13 d. – 14.30
 12 d. – Tadas Blinda. Pradžia (rež. D. Ulvydas) – 17.45
 12 d. – Paskutinė medaus mėnesio diena (rež. R. Eltermanas), Ryba (rež. V. Dambrauskas) – 16.30
 12 d. – Anima Animus (rež. J. Matulevičius), Jo silikoninė siela (rež. Dž. Šėma), Sugrįžtant (rež. G. Tamoševičius) – 17.30
 12 d. – Raminas (rež. A. Stonys) – 19.30
 13 d. – Lietuvos kino ir televizinio kino apdovanojimų „Sidabrinė gervė“ retransliacija – 21.15
 13 d. – Nepriklausomybės diena (rež. U. Budinaitė), Puntuko akmuo (rež. A. Skučas), Vienos dalies fantazija (rež. G. Stančiauskaitė) – 15.30
 13 d. – Stebuklų laukas (rež. M. Survila) – 16 val.
 13, 16 d. – Feja (Belgija, Prancūzija) – 19.30; 14 d. – 21.15; 15 d. – 20.30; 17 d. – 17.15
 13 d. – UB Lama (rež. E. Vertelytė) – 17 val.
 13 d. – Kaip mes žaidėme revoliuciją (rež. K. Žickytė) – 19 val.
 14, 15 d. – Artistas (Prancūzija) – 18 val.; 16 d. – 17.30; 17 d. – 18 val.

Ozo kino salė
 11 d. – Amaya (Honkongas, Latvija) – 16 val.; 12, 16 d. – 18 val.
 11, 17 d. – Tadas Blinda. Pradžia (rež. D. Ulvydas) – 18 val.; 12, 16 d. – 16 val.
 15 d. – Virtuvė sielei (Vokietija) – 16 val.
 15 d. – Smulkus nusikaltimas (Graikija, Kipras) – 18 val.
 17 d. – Barzakh (rež. M. Kvedaravičius) – 16.30

KAUNAS
Forum Cinemas
 11–17 d. – Nakties šešėliai (JAV) – 11.30, 14.15, 16.45, 19.30, 22 val.
 11, 12 d. – Profas (JAV) – 14, 16.15, 18.30, 20.45, 23 val.; 13–17 d. – 14, 16.15, 18.30, 20.45
 13 d. – Neliciamieji (Prancūzija) – 17.15
 17 d. – Diktatorius (JAV) – 11.15, 15, 17.15, 19.45, 21.45; 16 d. – 21 val.
 17 d. – Ko laukti, kai laukies (JAV) – 20.15
 11 d. – Narcizas (rež. D. Gasūnaitė) – 18.30
 17 d. – Diktatorius (JAV) – 21.30
 11, 12 d. – Sumautos atostogos Meksikoje (JAV) – 14.45, 17, 19.15, 21.15, 23.30; 13–17 d. – 14.45, 17, 19.15, 21.15
 11, 12 d. – Gatvės šokiai 2 (3D, JAV) – 10.15, 12.30, 15, 21.30, 23.45; 13, 14 d. – 10.15, 12.30, 15, 21.30; 15 d. – 10.15, 12.30, 15 val.; 16 d. – 12.30, 15, 21.30; 17 d. – 10.15, 12.30, 21.30
 11–15 d. – Keršytojai (3D, JAV) – 11.15, 14.30, 18, 21 val.; 16 d. – 11.15, 14.30, 18 val.; 17 d. – 14.30, 18 val.
 11–17 d. – Veidrodėli, veidrodėli... Snieguolės istorija (JAV) – 10.45, 13, 15.15
 11–14, 16, 17 d. – Amerikietiškas pyragas: klasės susitikimas (JAV) – 17.30, 20.15; 15 d. – 20.15; 17 d. – 17.30
 11, 14–17 d. – Piratai! Nevykėlių kompanija (JAV) – 13.15; 12, 13 d. – 11, 13.15
 11, 12 d. – Laivų mūšis (JAV) – 15.30, 23.15; 13–17 d. – 15.30; 11–17 d. – Loraksas (JAV) – 10.30, 12.45; Amžinai tavo (JAV) – 18.15; Geriausias egzotiškas „Marigold“ viešbutis (D. Britanija) – 20.30; 11, 12 d. – Varnas (Ispanija, JAV, Vengrija) – 22.45
 12, 14–16 d. – Titanikas (3D, JAV) – 17.15
 11–17 d. – Alvinas ir burundukai 3 (JAV) – 11.45
Cinamonas
 11–17 d. – Nakties šešėliai (JAV) – 12.15, 14.30, 16.45, 19.05, 21.30
 12, 14, 16 d. – Profas (JAV) – 22.15
 17 d. – Diktatorius (JAV) – 12, 14, 16, 18, 20, 22 val.
 16 d. – Ko laukti, kai laukies (JAV) – 11 val.
 12, 14, 16 d. – Keršytojai (JAV) – 19.30, 22.15
 12, 14, 16 d. – Sumautos atostogos Meksikoje (JAV) – 15.25
 11–16 d. – Kung fu triušis (JAV) – 11.15
 11, 13, 15, 17 d. – Gatvės šokiai 2 (3D, JAV) – 13.30, 15.25, 17.30; 12, 14, 16 d. – 13.30, 17.30
 11–16 d. – Prarasta kontrolė (JAV) – 14.15, 20 val.
 11–15, 17 d. – Amžinai tavo (JAV) – 16.30, 18.30, 20.45, 22.55; 16 d. – 16.30, 18.30, 20.45
 11–16 d. – Laivų mūšis (JAV) – 15, 21 val.; 17 d. – 21 val.
 11–16 d. – Veidrodėli, veidrodėli... Snieguolės istorija (JAV) – 11, 13.15, 17.45; 17 d. – 11, 13.15; 11–16 d. – Amerikietiškas pyragas: klasės susitikimas (JAV) – 18.45, 22 val.; 17 d. – 18.45
 11–17 d. – Bado žaidynės (JAV) – 15.35
 Piratai! Nevykėlių kompanija (3D, JAV) – 11.30
 11–15, 17 d. – Piratai! Nevykėlių kompanija (JAV) – 12.20; Loraksas (JAV) – 13 val.

© „7 meno dienos“. Kultūros savaitraštis. Išėina penktadieniais.
 Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VšĮ „Meno dienos“, Maironio g. 6, 01124 Vilnius. Tel.: 2613039, 2611926.
 El. paštas 7md@takas.lt. ISSN 1392-6462. 3 sp. l. Tiražas 900 egz.
 Spausdino UAB „Ukmergės spaustuvė“, Vasario 16-osios g. 31, Ukmergė
 Remia LR Kultūros rėmimo fondas, Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas